

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ระหว่าง ส่วนราชการ หน่วยงาน และอำเภอ กับ จังหวัด

บันทึกข้อตกลงฉบับนี้เป็นที่เห็นพ้องกันว่า "ส่วนราชการ หน่วยงาน และอำเภอ กับ จังหวัด" โดย จังหวัด...

โดยที่ ส่วนราชการ หน่วยงาน อำเภอ และ จังหวัด... เห็นชอบร่วมกันในการดำเนินการตามแผนแม่บท...

การดำเนินการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของจังหวัด... ได้มี...

ตามแผนพระราชดำริ...

ข้อ ๑ บทนำ

๑) เพื่อการบูรณาการองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ตามแนวพระราชดำริ...

๒) เพื่อการบูรณาการองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ทั้ง ๒๓ ข้อ...

๓) ดำเนินกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความรู้และการพัฒนา...

ข้อ ๒ แนวทางการดำเนินการและโครงการความร่วมมือ

๒.๑ ส่วนราชการ หน่วยงาน อำเภอ และ จังหวัด... จะร่วมมือกันดำเนินการภายใต้...

สารบัญ

๑. บทนำ	๓
๒. ความเป็นมา พันธกิจ วัตถุประสงค์ และพลพลิต มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	๘
๓. คณะกรรมการ	๑๑
๔. หลักการดำเนินงาน	๑๕
๕. แนวทางปฏิบัติงาน	๒๒
๖. กรอบการดำเนินงานตามมติคณะกรรมการ	๒๕
๗. รูปธรรมความสำเร็จ การสืบสานแนวพระราชดำริสู่การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ บูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืนที่จังหวัดน่าน	๒๗
๘. สรุปการดำเนินงานปิดทองหลังพระ: ๘.๑ งานด้านการจัดการความรู้ ๘.๒ งานด้านการส่งเสริมการพัฒนา ๘.๓ งานด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์ ๘.๔ งานด้านบริหารสำนักงาน	๔๐
๙. งบการเงิน ประจำปี ๒๕๕๓	๖๘
๑๐. แผนและงบประมาณ ประจำปี ๒๕๕๔	๘๓

ภาคผนวก

๑. โครงสร้างของสถาบัน
๒. รายชื่อคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)
๓. รายชื่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการ และพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระ
๔. รายชื่อคณะทำงานโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
จังหวัดน่าน (ภาคประชาคม)

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อเนื่องมาจากโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๐ ในเวลานั้น โครงการปิดทองหลังพระฯ มีพันธกิจตามมติคณะรัฐมนตรี คือ เพื่อเฉลิมพระชนมายุครบ ๘๐ และ ๘๔ พรรษา ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ตรงจากแนวทางโครงการพระราชดำริมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และส่งเสริมอาชีพประชาชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมไทย

ในการดำเนินการกิจของโครงการปิดทองหลังพระฯ เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริให้ขยายผลสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนนั้น กลับมีข้อจำกัดจากการที่เป็นหน่วยงานย่อยในสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ สสปน. เนื่องจากข้อจำกัดของกรอบภารกิจตามพระราชกฤษฎีกาจัดตั้ง สสปน.

ดังนั้น เพื่อให้เป็นหน่วยงานเฉพาะรองรับภารกิจสืบสานแนวพระราชดำริให้ขยายผลสู่ชุมชนได้อย่างรวดเร็ว คณะรัฐมนตรีจึงมีมติเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ให้จัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เพื่อรับผิดชอบการจัดการความรู้ และส่งเสริมการพัฒนาตามแนวทางโครงการพระราชดำริอย่างเป็นระบบกว้างขวาง จนกระทั่งเป็นแนวทางการพัฒนาหลักของประเทศ โดยมีคณะกรรมการมูลนิธิ เป็นผู้กำหนดนโยบาย ควบคุม ดูแล ติดตาม และประเมินผล และมีคณะกรรมการสถาบัน ทำหน้าที่กำกับการบริหารของสถาบันให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์การจัดตั้ง โดยจะมุ่งการบูรณาการความร่วมมือของภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ เกิดการมีส่วนร่วม จากภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนายุทธศาสตร์ แนวทาง และวิธีการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามแนวทางพระราชดำริ เกิดการรับรู้ เข้าใจ และความร่วมมือสนับสนุนจากภาคีภาครัฐ วิชาการ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ประชาสังคม และนานาชาติ ในการร่วมสร้างภูมิคุ้มกัน และร่วมแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ

ประธานกรรมการ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ โดยมีวัตถุประสงค์ที่จะส่งเสริมความร่วมมือจากภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อร่วมกันพัฒนาสังคมและประเทศชาติตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและมุ่งหวังที่จะส่งเสริมให้แนวทางดังกล่าวพัฒนาไปสู่การเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ

การจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ยังเป็นการสืบทอดกิจกรรมโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พร้อมกับการปรับเปลี่ยนการดำเนินงานจากการส่งเสริมการท่องเที่ยวโครงการพระราชดำริ มาสู่งานส่งเสริมการพัฒนาและการจัดการองค์ความรู้แนวพระราชดำริต่าง ๆ ในการบริหารงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ นั้นมีเรื่องน่ายินดีที่ผู้ทรงคุณวุฒิจากมูลนิธิที่รับสนองแนวพระราชดำริต่าง ๆ และจากภาคราชการได้เสียสละกำลังปัญญาและเวลามาร่วมงานอย่างจริงจัง

นอกจากนี้คณะกรรมการมูลนิธิฯ ยังได้จัดตั้งสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ขึ้นมาเพื่อให้เป็นหน่วยปฏิบัติงานรองรับนโยบายที่มูลนิธิฯ กำหนดขึ้น

ดังนั้นสถาบันปิดทองหลังพระฯ จึงเป็นองค์กรที่รวบรวมผู้ทรงคุณวุฒิจากทั้งมูลนิธิต่าง ๆ ภาคราชการ และสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงกล่าวได้ว่าสถาบันปิดทองหลังพระฯ ประกอบด้วยกรรมการซึ่งครอบคลุมประเทศไทยในมิติต่าง ๆ ได้อย่างครบถ้วน สามารถทำให้เกิดบูรณาการในการทำงานได้เป็นอย่างดี

จากปัจจัยดังกล่าวนี้เอง แม้ว่าทั้งมูลนิธิและสถาบันปิดทองหลังพระฯ จะจัดตั้งขึ้นเมื่อไม่นานมานี้ แต่การดำเนินงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ตลอดจนด้านการจัดการความรู้ก็มีความก้าวหน้าเป็นอย่างมาก ดังปรากฏในเนื้อหาของรายงานฉบับนี้

ในฐานะประธานมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ผมจึงขอขอบคุณกรรมการทุกท่าน นายกสมาคมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษาต่าง ๆ ตลอดจนประชาชนในพื้นที่ปฏิบัติการที่ได้ร่วมมือกันเป็นอย่างดี ในอันที่จะนำมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ไปสู่เป้าหมายให้ประเทศไทยของเราพัฒนาต่อไปได้อย่างยั่งยืนและมั่นคง

(ศาสตราจารย์นายแพทย์เกษม วัฒนชัย)

ประธานกรรมการมูลนิธิฯ

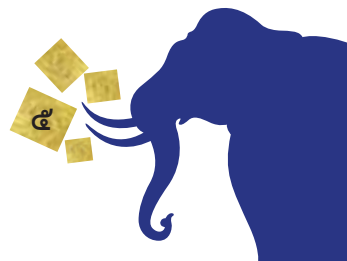
สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เป็นองค์กรขับเคลื่อนงานของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ที่มุ่งหวังในการบูรณาการความร่วมมือจาก ทุกฝ่ายทั้งรัฐบาล หน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้อง โครงการพระราชดำริต่าง ๆ จังหวัด จนถึง อบจ. อบต. เทศบาล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และชาวบ้าน เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนนำแนวทางพระราชดำริไปใช้ในการแก้ไขปัญหาในชุมชนอย่างยั่งยืน

ในการดำเนินการ สถาบันฯ จัดภารกิจของงานที่สำคัญในสามด้าน ได้แก่ ด้านส่งเสริมการพัฒนา ด้านจัดการองค์ความรู้ และด้านส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม งานด้านส่งเสริมการพัฒนานั้น สถาบันฯ ได้ร่วมมือกับภาคีภาคส่วนต่าง ๆ ดำเนินโครงการต้นแบบบูรณาการในจังหวัดน่าน ครอบคลุมพื้นที่ ๒๑ หมู่บ้านของอำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอท่าวังผา และอำเภอสองแคว โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนในพื้นที่พัฒนาไปสู่ระดับการพออยู่ พอกิน หมดภาระหนี้สิน และมีความเข้มแข็ง เป็นตัวอย่างการพัฒนาให้แก่ชุมชนอื่น ๆ ต่อไป

ผลจากการดำเนินงานในพื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่าน ปรากฏว่า มีผู้รับประโยชน์จากโครงการ ๑,๗๙๓ครัวเรือน ครอบคลุมพื้นที่ ๒๔๐,๒๖๖ ไร่ ในกิจกรรมการพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ ไปยังแปลงเพาะปลูก การฟื้นฟูและปรับปรุงสภาพดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก การส่งเสริมอาชีพการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ เช่น กองทุนเมล็ดพันธุ์ กองทุนปศุสัตว์ โดยชาวบ้านเป็นผู้ลงมือทำ บริหารจัดการ และบำรุงรักษาด้วยตนเอง รวมทั้งมีการพัฒนาอาสาสมัครซึ่งเป็นคนในพื้นที่ ที่สามารถร่วมดำเนินงานความเข้าใจและถ่ายทอดองค์ความรู้ร่วมกับชุมชนได้ และยังเป็นเรื่องน่ายินดีที่ภาคส่วนต่าง ๆ ในจังหวัดน่านได้ผนึกกำลังและริเริ่มที่จะขยายงานตามแนวพระราชดำริต่อไปยังอำเภออื่น ๆ เอง อีก ๙ อำเภอในอนาคตอันใกล้

สถาบันฯ ยังได้ดำเนินการศึกษาความเหมาะสมในการพัฒนาโครงการต้นแบบบูรณาการในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป ได้แก่ อุดรธานี สกลนคร บุรีรัมย์ เชียงราย เชียงใหม่ พะเยา พิษณุโลก เพชรบุรี สิงห์บุรี ตราด ยะลา

ในขณะเดียวกัน สมาคมองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย และสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ยังได้เสนอโครงการต้นแบบการพัฒนาเข้าร่วมกับสถาบันฯ อีกรวม ๓๗ แห่ง กระจายตัวในจังหวัดต่าง ๆ เช่น เพชรบุรี ชัยภูมิ สุโขทัย เชียงใหม่ และเชียงราย เป็นต้น

ในส่วนองงานด้านการจัดการความรู้ นั้น สถาบันฯ มีการดำเนินงานในด้านการรวบรวมและสังเคราะห์ เพื่อจัดทำความรู้พร้อมใช้จากประสบการณ์โครงการพระราชดำริต่าง ๆ ที่กระจายอยู่ทั่วประเทศ ด้วย ความมุ่งหวังให้เกิดคู่มือการพัฒนาต่าง ๆ ได้แก่ น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นคลังความรู้สืบสานแนวพระราชดำริที่ประชาชนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างสอดคล้องกับภูมิ สังคมต่าง ๆ

นอกจากนี้งานด้านการจัดการความรู้ ยังให้ความสำคัญกับการพัฒนาบุคลากรเพื่อสืบสานแนว พระราชดำริในระดับต่าง ๆ ต่อไป ได้แก่ ความร่วมมือกับคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (กพร.) ในการจัดทำหลักสูตรบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับผู้บริหารระดับสูง (หลักสูตร บพส.) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เข้าร่วมโครงการได้เรียนรู้หลักการพัฒนาที่ยั่งยืน ตามหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง แนวทางการทรงงานในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและนำไปปฏิบัติจริงในชุมชน แลกเปลี่ยนประสบการณ์ร่วมกับประชาชน เพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาและวางแนวทางการพัฒนาตาม ศักยภาพของพื้นที่ นอกจากนี้ยังเตรียมการเชื่อมโยงการทำงานกับสถาบันอุดมศึกษา ๑๖๕ แห่ง กับ ประธานที่ประชุมอธิการบดีมหาวิทยาลัยภาครัฐ ภาคเอกชนและ SIFE (Student in Free Enterprise) ซึ่งเป็นองค์กรนานาชาติที่ไม่แสวงหากำไร เพื่อร่วมส่งเสริมให้นักศึกษาและอาจารย์ที่ปรึกษา นำความรู้ที่ เป็นทฤษฎีและประสบการณ์จากการศึกษาในมหาวิทยาลัย ลงทำงานเพื่อแก้ไขปัญหาชุมชนและพัฒนาพื้นที่ ตามแนวพระราชดำริ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน เป็นต้น

จากแนวทางการดำเนินการดังกล่าว จึงมั่นใจได้ว่าในช่วงปีงบประมาณ ๒๕๕๔ หลักการพัฒนา ตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจะได้รับการแปลงไปสู่แผนพัฒนาต้นแบบใน หลากหลายพื้นที่ และจะมีนิสิต นักศึกษาจำนวนมากได้รับประสบการณ์ในการพัฒนาชนบทอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริเพื่อเป็นทุนในการดำเนินชีวิตในอนาคต

สถาบันฯ ยังเล็งเห็นถึงความสำคัญของการเปิดให้ธุรกิจภาคเอกชนที่มีความปรารถนาดีต่อส่วนรวม สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมปิดทองหลังพระต่าง ๆ ด้วยการส่งเสริมให้มีการจัดตั้ง คณะอนุกรรมการส่งเสริมธุรกิจเพื่อสังคม เป็นเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ตลอดจนแสวงหาความร่วมมือ กับภาคเอกชนในการร่วมพัฒนาสังคมตามแนวพระราชดำริต่อไป

ความก้าวหน้าต่าง ๆ ดังกล่าว เป็นผลจากความร่วมมือสนับสนุนเป็นอย่างดีจากคณะกรรมการของ สถาบันฯ ทุกท่าน ตลอดจนราชการ เอกชนและชุมชนในพื้นที่ต่าง ๆ ที่เห็นพ้องกันที่จะร่วมกับสถาบันฯ ในอันที่จะนำแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมาเสริมสร้างความมั่นคงให้กับประเทศ เป็นการแสดงความกตัญญูต่อพระมหากษัตริย์คุณในโอกาสทรงเจริญพระชนมพรรษาครบ ๗ รอบในปี ๒๕๕๔

(หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล)
ประธานกรรมการสถาบันฯ

ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

เพื่อให้มีหน่วยงานเฉพาะในการรองรับภารกิจด้านการสืบสานแนวพระราชดำริขยายผลสู่ชุมชนได้อย่างรวดเร็ว จึงมีการจัดตั้งโครงการปิดทองหลังพระฯ รับผิดชอบการจัดการความรู้ และการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวทางโครงการพระราชดำริอย่างเป็นระบบกว้างขวาง

ภารกิจของโครงการปิดทองหลังพระฯ สมควรดำเนินการโดยภาคประชาสังคมที่รัฐให้การสนับสนุน ซึ่งเป็นรูปแบบหน่วยงานหนึ่งของหน่วยงานที่ใช้อำนาจอธิปไตยเป็นกลไกของรัฐ แต่ไม่เป็นองค์กรของรัฐ

การบริหารงานดำเนินการในรูปแบบของสถาบันภายใต้มูลนิธิ คณะรัฐมนตรีในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ ได้อนุมัติให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ ทั้งนี้ เนื่องจากสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีเป็นศูนย์กลางในการประสานราชการระหว่างกระทรวง ทบวง กรม และมีอำนาจหน้าที่ในการอำนวยความสะดวก กำกับ ติดตามผลตามที่คณะรัฐมนตรีหรือนายกรัฐมนตรีมอบหมาย

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรีได้ประสานงานกับผู้เกี่ยวข้อง ดำเนินการจัดทะเบียน จัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓ มีสำนักงานใหญ่ตั้งอยู่ที่สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี และต่อมาคณะรัฐมนตรีในการประชุมเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ได้มีมติอนุมัติในหลักการอนุมัติงบประมาณ สนับสนุนมูลนิธิเป็นรายปี ปีละ ๓๐๐ ล้านบาท ในปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘

การบริหารมูลนิธิ และสถาบัน โดยคณะกรรมการมูลนิธิฯ และคณะกรรมการบริหารสถาบันฯ ในช่วงเวลาที่ผ่านมา เป็นที่เชื่อมั่นได้ว่า มีแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืน ตามแนวพระราชดำริ ลักษณะการดำเนินการเกิดความร่วมมือจากภาคีทุกภาคส่วน และก่อให้เกิดการรับรู้ เข้าใจ และความร่วมมือ สนับสนุนจากภาคีภาครัฐ วิชาการ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ประชาสังคม และนานาชาติ ในการร่วมสร้างภูมิคุ้มกัน และร่วมแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะปัญหาความยากจน และปัญหาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นแนวทางหลักของการพัฒนาประเทศ และเป็นแบบอย่างในการทำงานโดยใช้องค์ความรู้ที่รอบด้าน และการทำงานบูรณาการในทุกภาคส่วน แก้ปัญหาได้อย่างยั่งยืนสืบไป

(นายจตุรงค์ ปัญญาติลก)
ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี

ความเป็นมา พันธกิจ วัตถุประสงค์ และพลวัต มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ความเป็นมา

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ และสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ พัฒนาต่อเนื่องมาจากโครงการปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งดำเนินการมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๑ ในเวลานั้น โครงการปิดทองหลังพระฯ มีพันธกิจตามมติคณะรัฐมนตรี คือ เพื่อฉลองพระชนมายุครบ ๘๐ และ ๘๔ พรรษาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพื่อให้ประชาชนสามารถเรียนรู้และสร้างประสบการณ์ตรงจากแนวทางโครงการพระราชดำริมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมการเรียนรู้ในโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น เพื่อยกระดับฐานะความเป็นอยู่และส่งเสริมอาชีพประชาชน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจและกระตุ้นจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และศิลปวัฒนธรรมไทย

ในการดำเนินภารกิจของโครงการปิดทองหลังพระฯ เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ ให้ขยายผลสู่ชุมชนท้องถิ่นอย่างกว้างขวาง เพื่อความอยู่ดีมีสุขของประชาชนนั้น กลับมีข้อจำกัดการที่เป็นหน่วยงานย่อยในสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ดังนั้น เพื่อให้มีหน่วยงานเฉพาะรองรับภารกิจสืบสานแนวพระราชดำริให้ขยายผลสู่ชุมชนได้อย่างกว้างขวาง คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติในการประชุมเมื่อวันที่ ๒๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เห็นชอบให้สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ดำเนินการจัดตั้ง “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” และ “สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” ทั้งนี้ได้มีการจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม ๒๕๕๓

พันธกิจ

การจัดการความรู้และการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริอย่างเป็นระบบกว้างขวาง จนกระทั่งเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศ

วัตถุประสงค์

๑. จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิฯ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์ แห่งการจัดตั้ง

๒. ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิฯ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

๒.๑ สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหา และการพัฒนา แก่องค์กร ชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กร ภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ ในการดำเนินงานที่ สอดคล้องกับมติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็น อยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒.๒ สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริโดย ประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการ ตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กร ชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

๒.๓ ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ การกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงาน ภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

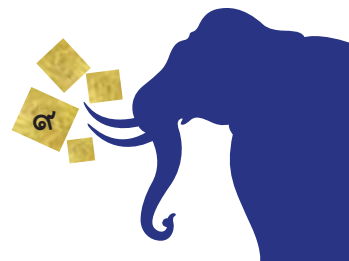
๒.๔ สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชา สังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบัน วิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้น้อมนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

๒.๕ สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตาม แนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓. เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการ นำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้และขยายผลสู่ชุมชน

๔. เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชา สังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบัน วิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕. ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

ผลผลิต

๑. เกิดแนวทางที่หลากหลายในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศตามภูมิสังคมอย่างยั่งยืนตามแนวพระราชดำริ
๒. เกิดการมีส่วนร่วมจากภาคีทุกภาคส่วนในการพัฒนายุทธศาสตร์ชาติและยุทธศาสตร์สาขาตามแนวพระราชดำริ
๓. เกิดการรับรู้ เข้าใจ และความร่วมมือสนับสนุนจากภาครัฐ วิชาการ เอกชน ท้องถิ่น ชุมชน ประชาสังคม และนานาชาติ ในการร่วมสร้างภูมิคุ้มกันและร่วมแก้ไขปัญหาพื้นฐานที่สำคัญของประเทศตามแนวพระราชดำริ

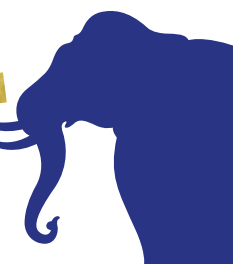

คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะผู้ก่อตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๕ มกราคม ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาผู้ดำรงตำแหน่งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบให้ตั้งกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ดังมีรายนามดังนี้

๑. นายเกษม	วัฒนชัย	ประธานกรรมการ
๒. นายสุเมธ	ตันติเวชกุล	กรรมการ
๓. นายจิรายุ	อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
๔. ท่านผู้หญิงบุตรี	วีระไวยะ	กรรมการ
๕. ท่านผู้หญิงจรงจิตต์	ทีชะระ	กรรมการ
๖. นายจตุรงค์	ปัญญาดิolk	กรรมการ
๗. นายวิโรไท	สันติประภาพ	กรรมการและเหรัญญิก
๘. หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา	ดิศกุล	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ โดยที่ประชุมมีมติให้เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เป็นประธานกรรมการสถาบันฯ และท่านผู้บัญชาการตำรวจภูธร วาระไวทยะ เป็นรองประธานกรรมการ ทั้งนี้มอบให้เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ เสนอรายชื่อคณะกรรมการต่อไป

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ โดยมีองค์ประกอบจากหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน และผู้แทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากมีความใกล้ชิดกับประชาชน เป็นตัวแทนของภาคประชาชน รายนามคณะกรรมการฯ มีดังนี้

๑. หม่อมราชวงศ์ดิศนัดดา ดิศกุล	ประธานกรรมการ
๒. ท่านผู้บัญชาการตำรวจภูธร วาระไวทยะ	รองประธานกรรมการ
๓. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	กรรมการ
๔. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
๕. ท่านผู้บัญชาการตำรวจภูธร วาระไวทยะ	กรรมการ
๖. นายวิโรจน์ สันติประภพ	กรรมการ
๗. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๑. ประธานคณะกรรมการสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๑๒. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๓. นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๔. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๕. นายกสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนา
กิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	กรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการอำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๑/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ได้มีการพิจารณาเรื่องการจัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ โดยที่ประชุมมีความเห็นว่า เพื่อบูรณาการประสานความร่วมมือ การสนับสนุนการดำเนินงานจากหน่วยงานภาครัฐ ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง และภาคธุรกิจ จึงสมควรมีคณะกรรมการอำนวยการอีกชุดหนึ่ง และเนื่องจากเป็นการตั้งผู้บริหารภาครัฐเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง จึงเห็นสมควรนำเสนอนายกรัฐมนตรีเป็นผู้ลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ ที่ประชุมได้เห็นชอบให้เสนอแต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ดังมีองค์ประกอบดังนี้

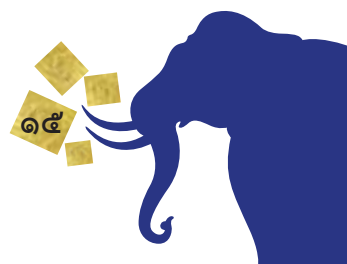
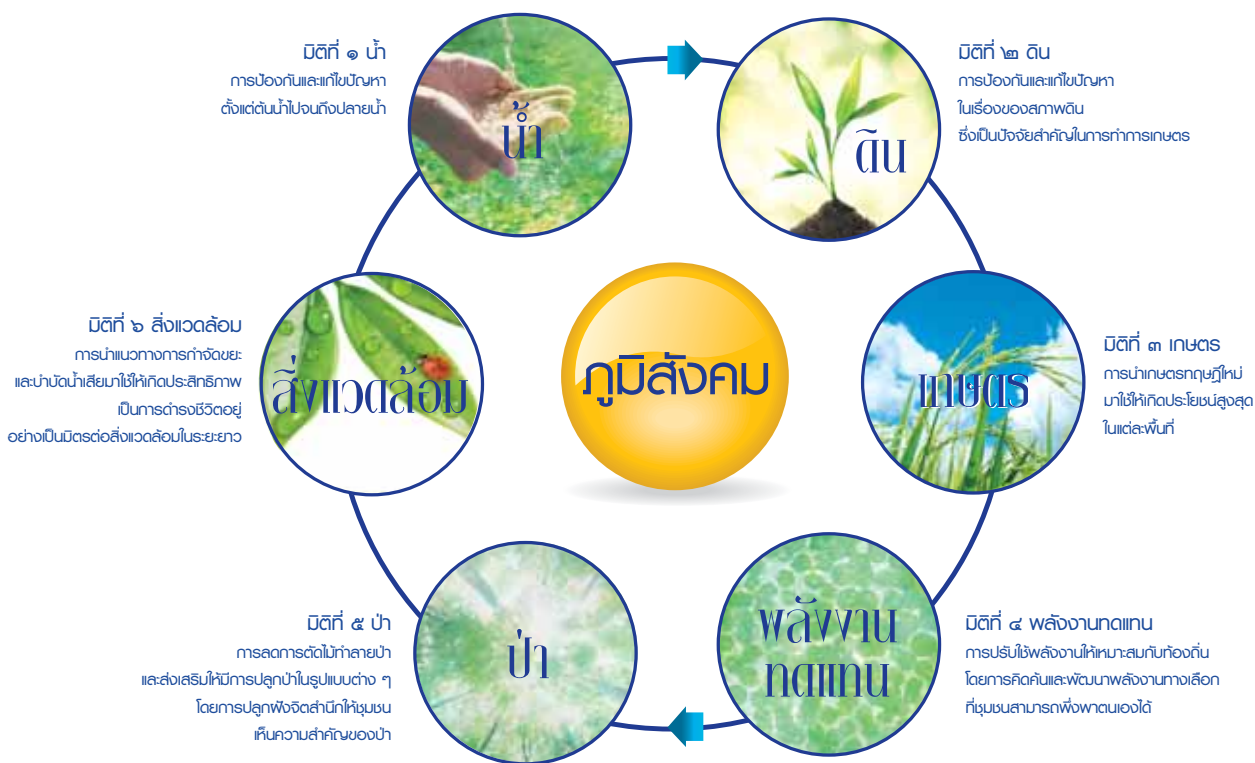
๑. นายสุเมธ ตันติเวชกุล	ประธานกรรมการ
๒. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	รองประธานกรรมการ
๓. หม่อมราชวงศ์คึกคัก ดิศกุล	กรรมการ
๔. นายจิรายุ อิศรางกูร ณ อยุธยา	กรรมการ
๕. ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ	กรรมการ
๖. ท่านผู้หญิงจรัสจิตต์ ทิษะระ	กรรมการ
๗. ท่านผู้หญิงสุธาวัลย์ เสถียรไทย	กรรมการ
๘. ปลัดกระทรวงกลาโหม	กรรมการ
๙. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	กรรมการ
๑๐. ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์	กรรมการ
๑๑. ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	กรรมการ
๑๒. ปลัดกระทรวงมหาดไทย	กรรมการ
๑๓. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	กรรมการ
๑๔. ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรม	กรรมการ
๑๕. ปลัดกระทรวงสาธารณสุข	กรรมการ
๑๖. ผู้อำนวยการสำนักงานงบประมาณ	กรรมการ
๑๗. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	กรรมการ

๑๘. เลขานุการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงาน โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ	กรรมการ
๑๙. เลขานุการคณะกรรมการการอุดมศึกษา	กรรมการ
๒๐. เลขานุการคณะกรรมการการศึกษานขั้นพื้นฐาน	กรรมการ
๒๑. ประธานคณะกรรมการตลาดหลักทรัพย์ แห่งประเทศไทย	กรรมการ
๒๒. ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย	กรรมการ
๒๓. ประธานสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนา แห่งประเทศไทย (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๒๔. ประธานสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	กรรมการ
๒๕. ผู้บัญชาการกองทัพบก	กรรมการ
๒๖. ผู้บัญชาการกองทัพอากาศ	กรรมการ
๒๗. ผู้บัญชาการกองทัพอากาศ	กรรมการ
๒๘. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ	กรรมการ
๒๙. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด แห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓๐. นายกสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบล แห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓๑. นายกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓๒. นายกสมาคมกำนัน ผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย	กรรมการ
๓๓. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	กรรมการและเลขานุการ

นายกรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ ได้ลงนามในคำสั่งสำนักนายกรัฐมนตรีที่ ๒๔๕/๒๕๕๓ แต่งตั้งคณะกรรมการอำนวยการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ เมื่อวันที่ ๒๑ กันยายน ๒๕๕๓

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งมั่นดำเนินการโดยยึด ๓ หลักการ ในการปฏิบัติงานตามรอยพระยุคลบาท คือ

๑. **หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ** ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ องค์ความรู้ด้านน้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม ซึ่งไม่เพียง แต่เป็นปัญหาใหญ่ของประเทศไทยเท่านั้น หากแต่ยังเป็นความห่วงใยของ ประชาชนทั่วโลกทุกวันนี้อีกด้วย

มิติที่ ๑ น้ำ การป้องกันและแก้ไขปัญหาตั้งแต่ต้นน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ

- ❖ การพัฒนาแหล่งน้ำ
- ❖ การเก็บน้ำให้อยู่ในประเทศให้นานที่สุด
- ❖ การใช้น้ำทุกหยดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

มิติที่ ๒ ดิน การป้องกันและแก้ไขปัญหาในเรื่องของสภาพดิน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการทำการเกษตร

- ❖ การปรับปรุงดิน
- ❖ การปลูกหญ้าแฝก

มิติที่ ๓ เกษตร การนำเกษตรทฤษฎีใหม่มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในแต่ละพื้นที่

- ❖ เกษตรทฤษฎีใหม่

มิติที่ ๔ พลังงานทดแทน การปรับใช้พลังงานให้เหมาะสมกับท้องถิ่น โดย การคิดค้นและพัฒนาพลังงานทางเลือกที่ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองได้

- ❖ ไบโอดีเซล
- ❖ เชื้อเพลิงชีวมวล

มิติที่ ๕ ป่า การลดการตัดไม้ทำลายป่า และส่งเสริมให้มีการปลูกป่าในรูปแบบต่าง ๆ โดยการปลูกฝังจิตสำนึกให้ชุมชนเห็นความสำคัญของป่า

- ❖ การอนุรักษ์ ดูแล รักษาและใช้ประโยชน์จากป่าอย่างถูกวิธี เพื่อให้มนุษย์กับธรรมชาติอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข

มิติที่ ๖ สิ่งแวดล้อม คือ การนำแนวทางการกำจัดขยะและบำบัดน้ำเสีย มาใช้ให้เกิดประสิทธิภาพ เป็นการดำรงชีวิตอยู่อย่างเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมในระยะยาว

- ❖ กำจัดขยะ
- ❖ บำบัดน้ำเสีย

เชื่อมโยงไปสู่การแก้ปัญหาและพัฒนา โดยปรับนำหลักแต่ละเรื่องให้สอดคล้อง เหมาะสมกับสภาพภูมิสังคมและสภาพปัญหาในแต่ละพื้นที่ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนในที่สุด

๒. หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ คือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา
เป็นบันได ๓ ขั้นสู่ความสำเร็จ

การเข้าใจ คือ การสร้างให้เกิดความเข้าใจในข้อมูลพื้นฐาน ด้วยการ
ศึกษาข้อมูลทุกมิติของชุมชน ค้นหารากของปัญหา และรวบรวมองค์ความรู้ของ
โครงการพระราชดำริทั่วประเทศ

การเข้าถึง เป็นเรื่องการสื่อสารและสร้างการมีส่วนร่วม โดยมุ่งสื่อสาร
สร้างความเข้าใจและความมั่นใจกับชุมชน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและความ
ต้องการของชุมชน และให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนามากที่สุด

การพัฒนา เป็นเรื่องของการเรียนรู้เพื่อพัฒนาศักยภาพชุมชน สร้างทีม
พี่เลี้ยง การออกแบบหลักสูตรและเมนูการพัฒนา การศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนเรียนรู้
และฝึกปฏิบัติของชุมชน รวมทั้งการให้ทีมพี่เลี้ยงให้คำแนะนำในชุมชน และ
ติดตามสนับสนุนประเมินผล

บันไดทั้งสามขั้นนี้ จะทำให้ชุมชนมีความเป็นเจ้าของและนำไปสู่ความ
ยั่งยืนของการพัฒนาในที่สุด

๓. หลักการทรงงานและหลักการโครงการ

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งมั่นดำเนินการโดย
น้อมนำหลักการทรงงานและหลักการโครงการในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เป็นหลักในการปฏิบัติงาน โดยการนำไปปรับใช้กับพื้นที่ต่าง ๆ ที่ปิดทองหลังพระ
เลือกเป็นพื้นที่ต้นแบบการบูรณาการองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ เช่นที่
จังหวัดน่าน

หลักการทรงงาน

ศึกษาข้อมูลอย่างเป็นระบบ ทั้งข้อมูลเบื้องต้น เอกสาร แผนที่ จากการ
สอบถามผู้เกี่ยวข้องให้ได้รายละเอียดที่ถูกต้อง รวดเร็ว และตรงตามความ
ต้องการของประชาชน

มององค์รวม มีวิธีคิดอย่างองค์รวมหรือมองอย่างครบวงจร มอง
เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น และแนวทางแก้ไขอย่างเชื่อมโยง

ไม่ติดตำรา ไม่ผูกมัดติดกับวิชาการและเทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสมกับ
สภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แท้จริงของคนไทย

ทำให้ง่าย คิดค้น ดัดแปลง ปรับปรุง และแก้ไขงานการพัฒนาประเทศตามแนวพระราชดำริโดยง่าย ไม่ยุ่งยากซับซ้อน ทำสิ่งยากให้กลายเป็นง่าย ทำสิ่งที่สลับซับซ้อนให้เข้าใจง่าย

เน้นการมีส่วนร่วม เปิดโอกาสให้สาธารณชนทุกระดับร่วม แสดงความคิดเห็นเรื่องที่ต้องคำนึงถึงความคิดเห็นหรือความต้องการของสาธารณชน แล้วเก็บมาประมวลเพื่อนำมาใช้ประโยชน์

คิดถึงประโยชน์ส่วนรวม เมื่อส่วนรวมได้ประโยชน์ ตัวของเราเองก็ได้รับประโยชน์ด้วย

ขาดทุนคือกำไร หลักการคือ “การให้” และ “การเสียสละ” เป็นการกระทำอันมีผลเป็นกำไร คือ ความอยู่ดีมีสุขของราษฎร

ความเพียร ในการทำโครงการต่าง ๆ แม้ระยะแรกจะไม่มีความพร้อมมากนัก แต่ก็ต้องไม่ท้อและมีความมุ่งมั่นเพื่อพัฒนาบ้านเมือง

เศรษฐกิจพอเพียง เป็นแนวทางการดำเนินชีวิตเพื่อสร้างความเข้มแข็งหรือภูมิคุ้มกันทุกด้าน ซึ่งจะสามารถทำให้อยู่ได้อย่างสมดุลในโลกแห่งการเปลี่ยนแปลง

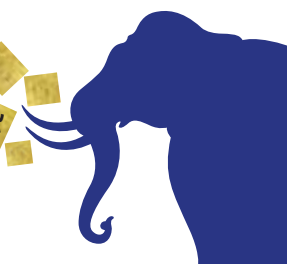
ใช้ธรรมชาติช่วยธรรมชาติ การเข้าใจถึงธรรมชาติ และต้องการให้ประชาชนใกล้ชิดกับธรรมชาติ เพราะปัญหาของธรรมชาติ จะต้องใช้ธรรมชาติแก้ไข ช่วยเหลือ

ปลูกป่าในใจคน การที่จะฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติให้กลับคืนมา จะต้องปลูกจิตสำนึกให้คนรักป่าเสียก่อน

ทำงานอย่างมีความสุข เป็นความสุขที่เกิดขึ้นจากการทำประโยชน์ให้กับผู้อื่น

รู้-รัก-สามัคคี **รู้** คือ การที่จะลงมือทำอะไรนั้น จะต้องรู้เสียก่อน รู้ถึงปัจจัยทั้งหมด รู้ถึงปัญหา และรู้ถึงวิธีแก้ปัญหา **รัก** เมื่อเรารู้ครบถ้วนกระบวนความแล้ว จะต้องเห็นคุณค่า เกิดศรัทธา เกิดความรักที่จะเข้าไปลงมือปฏิบัติ แก้ปัญหานั้น ๆ **สามัคคี** เมื่อถึงขั้นลงมือปฏิบัติ ต้องคำนึงเสมอว่าเราทำคนเดียวไม่ได้ ต้องร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคีกันเป็นหมู่คณะ จึงจะเกิดพลังในการแก้ปัญหาให้ลุล่วงด้วยดี

ประหยัด เรียบง่าย ได้ประโยชน์สูงสุด ใช้หลักในการแก้ไขปัญหา ด้วยความเรียบง่ายและประหยัด ราษฎรสามารถทำได้เอง หาได้ในท้องถิ่น ประยุกต์ใช้สิ่งที่มีอยู่ในภูมิภาคนั้นมาแก้ไขปัญหาโดยไม่ต้องลงทุนสูง หรือใช้เทคโนโลยีที่ไม่ยุ่งยากนัก

หลักการโครงการ

ระเบิดจากข้างใน คือ การสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีสภาพพร้อมที่จะรับการพัฒนาเสียก่อน มิใช่การนำเอาความเจริญหรือบุคคลจากสังคมภายนอกเข้าไปหาชุมชนหมู่บ้าน ที่ยังไม่ทันมีโอกาสเตรียมตัว

แก้ปัญหาที่จุดเล็ก มองปัญหาในภาพรวมก่อน แต่เริ่มแก้ปัญหาจากจุดเล็ก ๆ คือ การแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า ที่คนมักจะมองข้าม

ทำตามลำดับขั้น เริ่มต้นจากสิ่งที่จำเป็นที่สุดของประชาชนก่อน สร้างพื้นฐาน คือ ความพอมีพอกินพอใช้ของประชาชนส่วนใหญ่ก่อน จึงค่อยสร้างค่อยเสริมความเจริญ และเศรษฐกิจขั้นสูงโดยลำดับต่อไป

ใช้ธรรมปราบอธรรม ใช้ความจริงในเรื่องความเป็นไปแห่งธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของธรรมชาติมาเป็นหลักการ และแนวปฏิบัติที่สำคัญในการแก้ปัญหาและปรับปรุงเปลี่ยนแปลงสถานะที่ไม่ปกติเข้าสู่ระบบที่เป็นปกติ

การพึ่งตนเอง การพัฒนาเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้า เพื่อให้ชุมชนแข็งแรงพอที่จะดำรงชีวิตได้ แล้วขั้นต่อไปก็คือ การพัฒนาให้สามารถอยู่ได้ตามสภาพแวดล้อม และสามารถ **“พึ่งตนเองได้”** ในที่สุด

พออยู่พอกิน ให้ประชาชนสามารถอยู่อย่าง **“พออยู่พอกิน”** เสียก่อน แล้วจึงค่อยขยายขยายให้มีขีดสมรรถนะที่ก้าวหน้าต่อไป

ความซื่อสัตย์ สุจริต จริใจต่อกัน เพราะผู้ที่มีความสุจริตและบริสุทธิ์ใจ แม้จะมีความรู้่น้อยก็ย่อมทำประโยชน์ให้แก่ส่วนรวมได้มากกว่าผู้ที่มีความรู้มากแต่ไม่มีความสุจริต ไม่มีความบริสุทธิ์ใจ

คำนึงถึงภูมิสังคม การพัฒนาต้องคำนึงถึงสภาพภูมิประเทศ สังคมวิทยา
ตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีในแต่ละท้องถิ่น

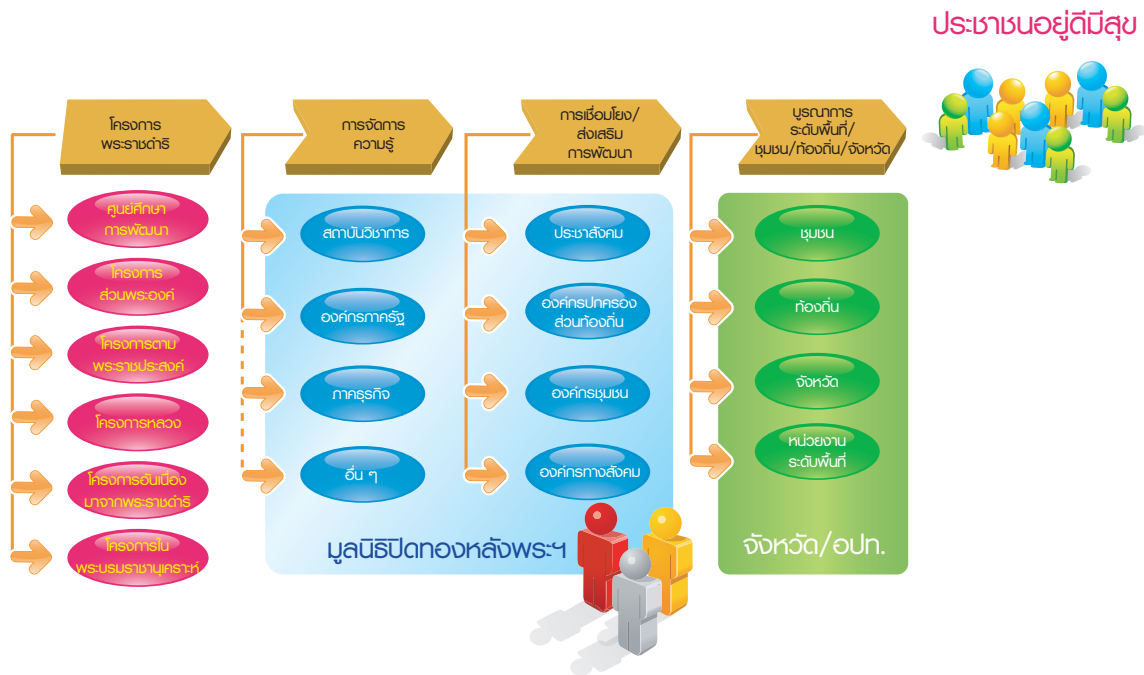
บริการที่จุดเดียว การบริการรวมที่จุดเดียว เพื่อประโยชน์ต่อประชาชนที่
จะมาใช้บริการ จะประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย โดยมีหน่วยงานราชการต่างๆ มา
ร่วมดำเนินการและให้บริการ ณ ที่แห่งเดียว

แนวทางปฏิบัติงาน

๑. **แนวทางดำเนินงาน** ของปิดทองหลังพระ จะยึดหลักการบริหารเชิงบูรณาการ ตั้งแต่ระดับ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ

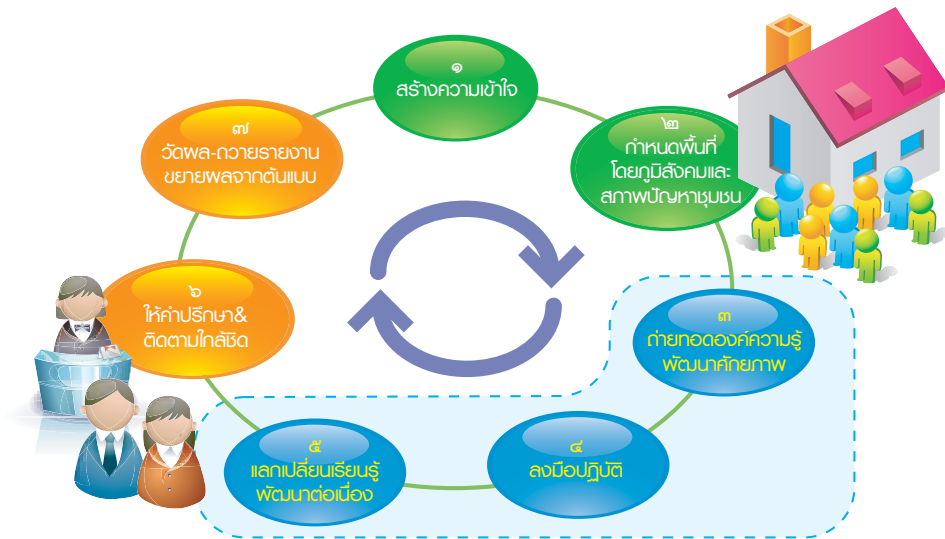

ต้นน้ำ เป็นแหล่งองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริ จะประกอบด้วย ความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ โครงการในพระบรมราชานุเคราะห์

กลางน้ำ จะเป็นส่วนที่ปิดทองหลังพระ มีบทบาทเป็นสะพานเชื่อมระหว่างต้นน้ำกับปลายน้ำ โดยมุ่งเน้นด้านการจัดการความรู้ การส่งเสริมการพัฒนา และการสร้างภาคีเครือข่ายความร่วมมือ

ปลายน้ำ จะเป็นการบูรณาการระดับพื้นที่ ชุมชน ท้องถิ่น และจังหวัด เพื่อนำองค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริเชื่อมโยง และปรับใช้ในแต่ละพื้นที่อย่างเหมาะสมกับภูมิสังคม และภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น โดยมุ่งเป้าหมายให้ประชาชนอยู่ดีมีสุข

๒. แนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ ๗ ขั้นตอน ซึ่ง
ประยุกต์จากหลักการเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา คือ

๑. การสร้างความเข้าใจกับประชาชน ชุมชน ท้องถิ่น จังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) และภาคีความร่วมมือ

๒. การกำหนดพื้นที่ โดยพิจารณาจากภูมิสังคม และสภาพปัญหาแต่ละพื้นที่ที่เป็นเป้าหมายปฏิบัติการพัฒนา

๓. การถ่ายทอดองค์ความรู้และพัฒนาศักยภาพของชุมชน โดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ที่สอดคล้องกับภูมิสังคมของกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเตรียมความพร้อมกลุ่มเป้าหมายก่อนกระบวนการพัฒนา

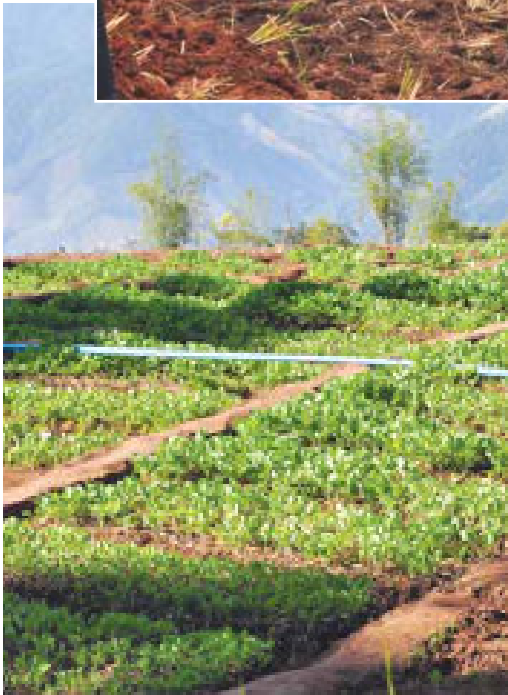
๔. การลงมือปฏิบัติ คือ การที่ชุมชนและภาคีทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการแก้ไขปัญหา และพัฒนาโดยเรียนรู้จากโครงการพระราชดำริ และนำมาปรับใช้ให้สอดคล้องกับภูมิสังคม ศักยภาพชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ฯลฯ

๕. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการพัฒนาต่อเนื่อง เป็นขั้นตอนที่เน้นการสื่อสารและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการลงมือปฏิบัติ เพื่อสรุปบทเรียน ข้อค้นพบและการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

๖. การให้คำปรึกษาและติดตามอย่างใกล้ชิด เป็นการจัดทีมสนับสนุนให้คำปรึกษาแก่พื้นที่ที่มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ส่งเสริมการพัฒนา

๗. การวัดผล เป็นขั้นตอนสุดท้ายเพื่อประเมินผลการดำเนินงานว่า มีผลสำเร็จหรือมีสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไขหรือไม่ อย่างไร เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

๓. **แนวทางการบริหารจัดการเชิงพื้นที่อย่างบูรณาการ** เน้นการบริหารจัดการ เพื่อนำศักยภาพของพื้นที่และภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนา และให้ความสำคัญต่อการบูรณาการทุนการพัฒนาด้านต่าง ๆ ในจังหวัด ทั้งความรู้จากศูนย์ศึกษาการพัฒนา งบประมาณ และโครงการพระราชดำริ เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและพัฒนาอย่างสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ และตรงกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่

สืบเนื่องจากมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๓ ให้มูลนิธิ ปิดทองหลังพระฯ ได้รับการสนับสนุนงบประมาณในปี พ.ศ. ๒๕๕๔-๒๕๕๘ เป็น รายปี ปีละ ๓๐๐ ล้านบาท โดยตั้งงบประมาณอยู่ในหมวดเงินอุดหนุนทั่วไป ของ สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี นั้น คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ได้วางกรอบการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ไว้ดังนี้

๑ การนำเสนอแผนดำเนินงานจะเชื่อมโยงตั้งแต่ ระดับพันธกิจมูลนิธิ ปิดทองหลังพระฯ และสถาบันฯ ความสอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล การนำส่ง ผลผลิตของมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และสถาบันฯ และจำแนกกลุ่มเป้าหมาย ออกเป็น ๒ ระดับ ได้แก่

๑.๑ ระดับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการ ตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ

๑.๒ ระดับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ

๒ แผนงบประมาณจะจำแนกเป็น ๓ ระดับ คือ ระดับแผนงาน ระดับ โครงการ และระดับกิจกรรม โดยระดับแผนงานจะสอดคล้องกับผลผลิตที่กำหนดไว้

๓ ได้จำแนกแผนงานออกเป็น ๔ แผนงาน ดังนี้

๓.๑ **แผนงานจัดการความรู้** ประกอบด้วย การรวบรวมองค์ความรู้ ของโครงการพระราชดำริที่มีอยู่เดิม โครงการพัฒนาศูนย์กลางความรู้ตามแนว พระราชดำริ และโครงการส่งเสริมความรู้กลุ่มเป้าหมายที่สอดคล้องกับแนว พระราชดำริ การนำองค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริ ไปช่วยแก้ไขปัญหาให้ ชาวบ้าน การจัดทำคู่มือ ขั้นตอนการพัฒนาและการบริหารโครงการ โดย สังเคราะห์กระบวนการจากโครงการปิดทองหลังพระฯ จังหวัดน่าน ตั้งแต่หลักการ วิธีคิด การวางแผน การออกแบบโครงการ การศึกษาข้อมูล การดำเนินงาน และ การติดตามประเมินผล เพื่อเป็นตัวอย่างสำหรับโครงการขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ

๓.๒ **แผนงานส่งเสริมการพัฒนา** (ยึดหลักการพัฒนาใน ๖ มิติ) ประกอบด้วยโครงการส่งเสริมการบูรณาการระดับพื้นที่ และโครงการพัฒนา ระบบความร่วมมือภาคีเครือข่ายสืบสานแนวพระราชดำริ มุ่งส่งเสริมความ ร่วมมือกับภาคีพัฒนาทุกภาคส่วน ในการแก้ไขปัญหาความยากจน พื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยต้องนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนตามแนว พระราชดำริ โดยภาคีพัฒนาจะร่วมสนับสนุนให้ชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่ ร่วมเป็น

กลไกขับเคลื่อนหลัก และเป็นเจ้าของการพัฒนา ทั้งนี้การพัฒนานั้นต้องสอดคล้องกับภูมิสังคมและสามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมความร่วมมือกับภาคีพัฒนา ทั้งหน่วยงานพื้นที่ หน่วยงานภารกิจ หน่วยงานนโยบาย และท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางสังคม เพื่อให้มีโครงการต้นแบบการพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละภูมิสังคม และสนับสนุนให้มีโครงการขยายผลในระดับจังหวัด โครงการขยายผล โดยมีแนวทางหลักคือ ควรเป็นพื้นที่ที่มีการต่อยอดโครงการที่ชุมชนได้ดำเนินการตามแนวพระราชดำริอยู่แล้ว หรือชุมชนมีความเข้มแข็งและต้องการดำเนินการตามแนวพระราชดำริ และโครงการขยายผลควรมีการกระจายตัวตามภูมิภาคต่าง ๆ ไม่ซ้ำพื้นที่เดิม โดยให้มีความแตกต่างของลักษณะกายภาพและภูมิสังคม และมองภาพความเชื่อมโยงระหว่างภาคเมืองกับภาคชนบท

๓.๓ แผนงานการสื่อสารและภาคีสัมพันธ์ ประกอบด้วย โครงการเฉลิมพระชนมพรรษา และโครงการส่งเสริมการรับรู้และเข้าใจแนวพระราชดำริ ส่งเสริมการสื่อสารเพื่อการรับรู้เข้าใจ การปรับทัศนคติ ทั้งในระดับส่วนกลาง ระดับจังหวัด และชุมชน ตลอดจนบทบาทในการพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผล และตัวชี้วัดการพัฒนา ซึ่งเห็นผลจากความสำเร็จของโครงการพัฒนาระบบต้นแบบการบูรณาการแก้ปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ

๓.๔ แผนงานการบริหารจัดการสำนักงาน ประกอบด้วย การติดตามสนับสนุนโครงการอย่างต่อเนื่อง การบริหารการเงินโครงการและสำนักงาน การติดตามประเมินผล การประชุมคณะกรรมการ และคณะอนุกรรมการ

รูปธรรมความสำเร็จ...การสืบสานแนวพระราชดำริ
สู่การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหา
และพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืนที่จังหวัดน่าน

สถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงใน
พระบรมราชูปถัมภ์ นำร่องโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบ
บูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนว
พระราชดำริ และเริ่มปฏิบัติงานในพื้นที่เมื่อเดือนมิถุนายน
๒๕๕๒ เนื่องจากจังหวัดน่านเป็นพื้นที่ซึ่งมีความสำคัญเชิง
ภูมิศาสตร์เพราะเป็นต้นน้ำน่าน ที่เป็นหัวใจสำคัญของ
ระบบน้ำในประเทศไทย (ร้อยละ ๔๕ ของแม่น้ำเจ้าพระยา)

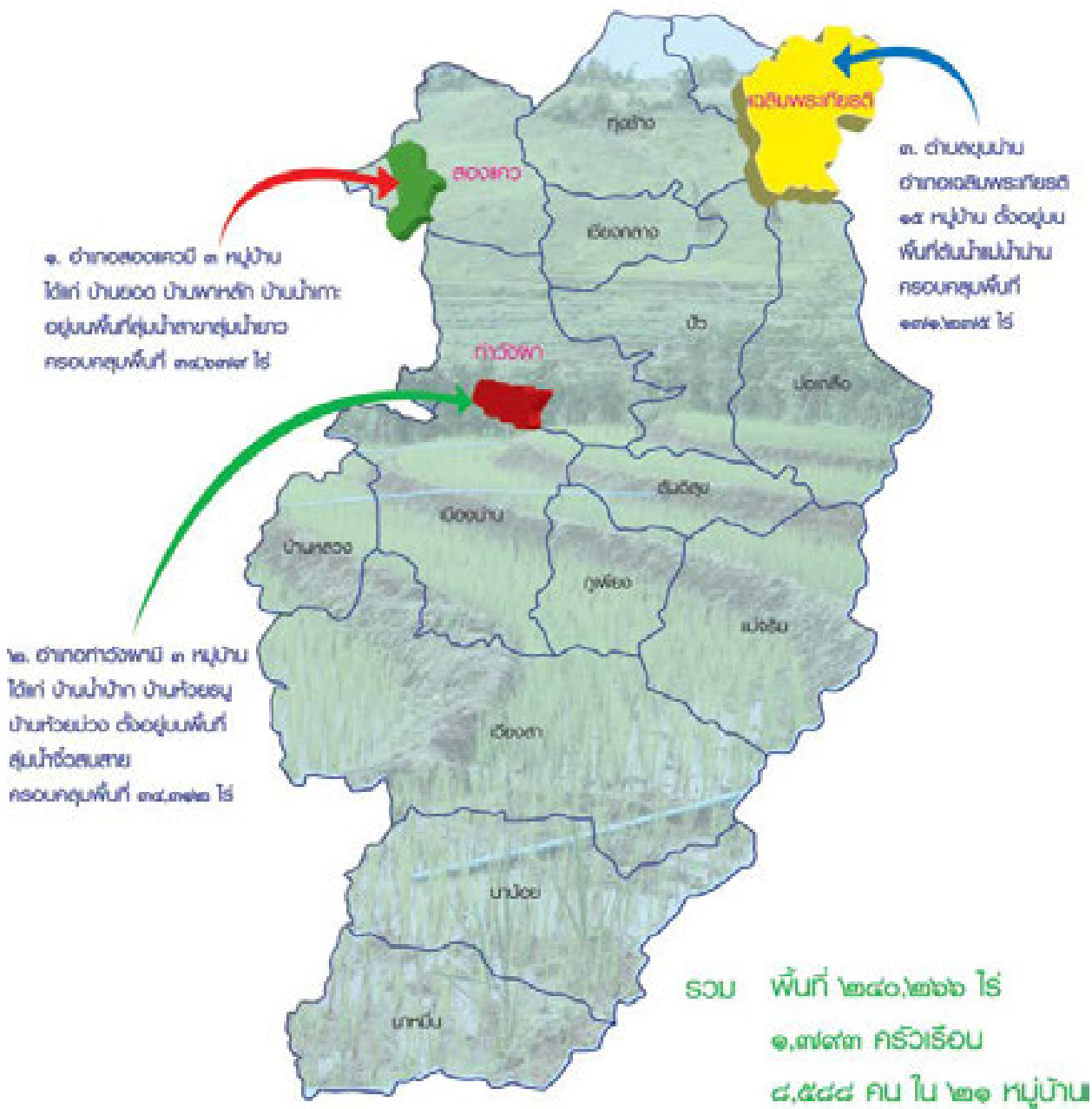

และน่านยังเป็นจังหวัดที่มีปัญหารุนแรงทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ รวมทั้ง ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม จากการที่ป่าต้นน้ำน่านกำลังเผชิญกับการบุกรุกเพื่อเป็น พื้นที่ทำกิน อากาศเสียเพราะหมอกควันจากการเผาเตรียมพื้นที่การเกษตร ดิน เสื่อมด้วยสารตกค้างจากการใช้เคมีเกษตรเข้มข้น น้ำปนเปื้อนสารเคมี และ เต็มไปด้วยตะกอนจากการชะหน้าดิน ตามแนวลุ่มน้ำเกิดอุทกภัยรุนแรงซ้ำซาก ขาดความรู้ที่จำเป็นในการยังชีพ ยากจน เป็นหนี้ ไม่มีทางออกร้อยละ ๗๕ ของ ชาวอำเภอสองแคว สุขภาพเสื่อมโทรม ด้วยสารพิษในเลือดสูงกว่าระดับปกติ ธรรมดาถึง ๕ เท่า รวมทั้งมีการนำผลผลิตจากแหล่งอื่น ๆ มาบริโภคในจังหวัด ประมาณปีละ ๑,๖๐๐ ล้านบาท

สำหรับเป้าหมายหลักการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริ คือ การ แก้ไขปัญหาความยากจน ทำให้ชาวบ้านในพื้นที่อยู่รอดอย่างพอเพียง และอยู่ ได้ด้วยตัวเองอย่างยั่งยืน ควบคู่กับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม อย่างสอดคล้องกับสถานะความต้องการของประชาชนในพื้นที่ มุ่งให้ เกิดบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ อปท. ภาคประชาชน ภาควิชาการ และองค์กรอิสระ โดยสถาบันปิดทองหลังพระฯ และมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ทำหน้าที่ในการประยุกต์องค์ความรู้จากโครงการพระราชดำริ

การดำเนินงานในพื้นที่ได้เริ่มนำร่องในพื้นที่ขนาดเล็ก ในพื้นที่ ๓ หมู่บ้าน อ.สองแคว ๓ หมู่บ้าน อ.ท่าวังผา ๑๕ หมู่บ้าน อ.เฉลิมพระเกียรติ ตามคำร้องขอ ของชุมชนเองที่ต้องการที่จะเป็นผู้ลงมือพัฒนา

พื้นที่ดำเนินการโครงการ จังหวัดน่าน

อำเภอสองแคว ๓ หมู่บ้าน ในลุ่มน้ำยาว ลุ่มน้ำยอด คือ

- บ้านยอด หมู่ที่ ๒ ตำบลยอด
- บ้านผาหลัก หมู่ที่ ๓ ตำบลยอด
- บ้านน้ำเกาะ หมู่ที่ ๖ ตำบลยอด

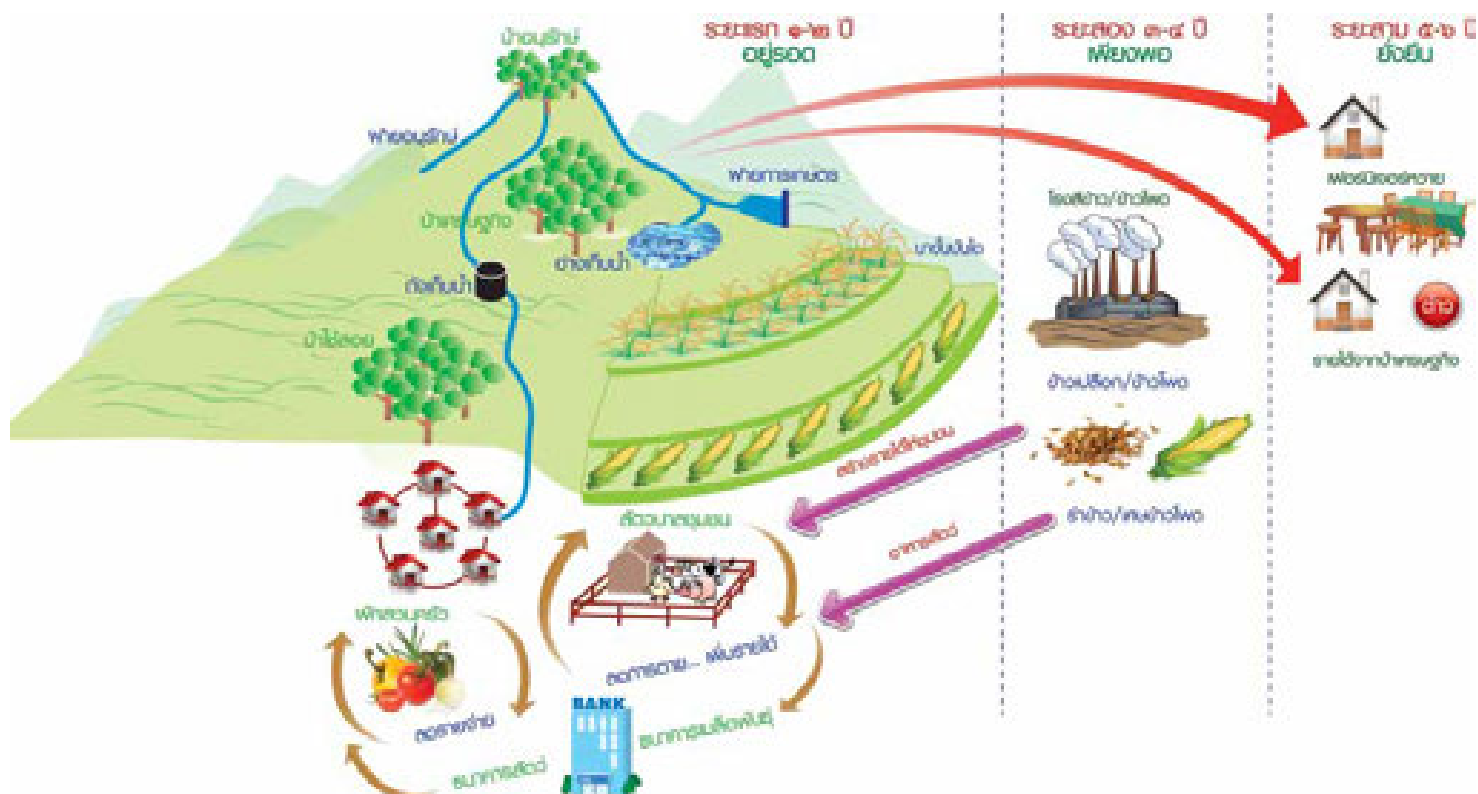
อำเภอท่าวังผา ๓ หมู่บ้าน ในลุ่มน้ำสบสาย คือ

- บ้านน้ำปาก หมู่ที่ ๙ ตำบลตาลชุม
- บ้านห้วยธนู หมู่ที่ ๙ ตำบลตาลชุม
- บ้านห้วยม่วง หมู่ที่ ๘ ตำบลศรีภูมิ

อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ๑๕ หมู่บ้าน ด่านน้ำนาน ในตำบลขุนน่าน

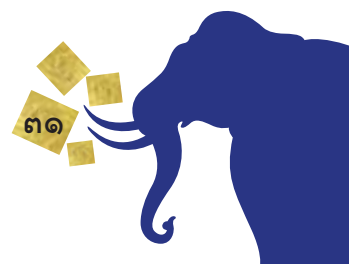
- บ้านจอมเปา (ห้วยกานต์)	- บ้านเปียงก่อ
- บ้านด่าน (ห้วยส้ม)	- บ้านเปียงซ้อ
- บ้านนาคุ	- บ้านห้วยฟอง
- บ้านสะจุก	- บ้านสะเกี้ยง
- บ้านห้วยปุด (ปุด)	- บ้านกิวจันทร์
- บ้านน้ำช้างพัฒนา	- บ้านน้ำรีพัฒนา
- บ้านบวกลู้า	- บ้านบวกลุ่ม
- บ้านห้วยเตี้ย	

การพัฒนาที่จังหวัดน่าน ได้ประยุกต์องค์ความรู้จากโครงการพัฒนา
ดอยตุงฯ เป็นหลัก เนื่องจากมีสภาพภูมิสังคมใกล้เคียงกับจังหวัดน่าน โดยแปลง
๖ มิติองค์ความรู้ สู่การปฏิบัติ โดยวางทิศทางการพัฒนาไว้ ๖ ปี คือ ปีที่ ๑-๒ ให้
ชาวบ้านอยู่รอดพอกิน เริ่มการพัฒนาระบบน้ำ การพัฒนาระบบการเกษตรโดย
ลดพื้นที่ปลูกข้าวโพด เพิ่มพื้นที่ปลูกข้าว ถั่วเหลือง ส่งเสริมให้มีกองทุนเมล็ดพันธุ์พืช
พันธุ์สัตว์ ปีที่ ๓-๔ ให้ชาวบ้านอยู่อย่างพอเพียง ไม่มีการสร้างหนี้เพิ่มและปลดหนี้ได้
โดยส่งเสริมกิจกรรมการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร มีการตั้งโรงสีข้าวชุมชน
ส่งเสริมระบบตลาดระดับหมู่บ้าน อำเภอ เป็นต้น ปีที่ ๕-๖ ให้ชาวบ้านสามารถ
อยู่ได้อย่างยั่งยืน มีรายได้จากป่าเศรษฐกิจ การแปรรูปผลผลิตจากป่า เช่น หวาย
ต้าว เพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชนอย่างถาวร และเกิดความร่วมมือระหว่างชุมชน
ท้องถิ่น ภาครัฐ อย่างบูรณาการ

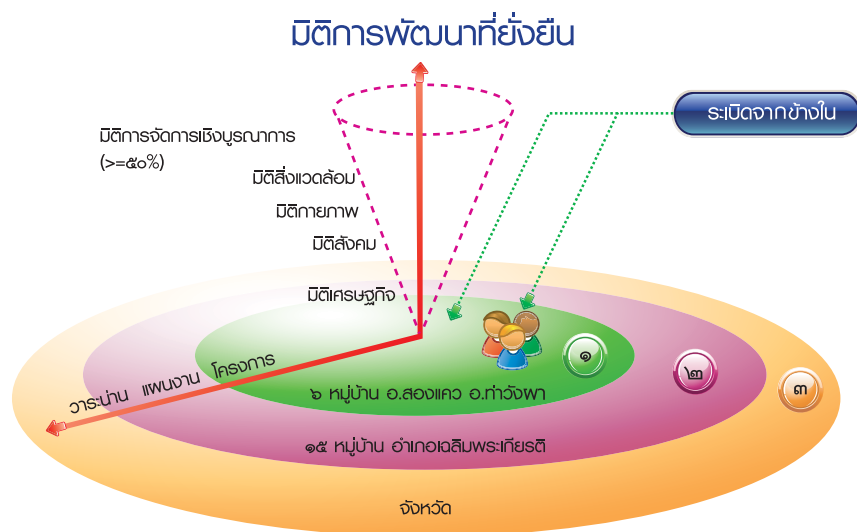
การดำเนินงานระยะแรกได้เริ่มต้นในพื้นที่ลุ่มน้ำจืด ตามหลักการโครงการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือ เริ่มแก้ปัญหาที่จุดเล็ก มองปัญหาภาพรวมก่อน โดยให้ชาวบ้านร่วมกันคิดแนวทางการแก้จน ดังนี้

- ก. เก็บเกี่ยว เก็บกิน ในหมู่บ้านมีอะไรที่เก็บกิน เก็บเกี่ยว เก็บขาย และปลูกได้ โดยไม่ต้องซื้อ และสามารถนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าได้
- ข. ขุด พร้อมลงมือทำงานด้วยตนเอง เช่น การขุดนาขั้นบันได ขุดสร้างฝาย คลองส่งน้ำ สระน้ำ บ่อเลี้ยงปลา
- ค. คิด ค้นคว้า คิดค้นหาวิธีการพัฒนาร่วมกับชาวบ้านไปศึกษาค้นคว้าดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้
- ง. งาน ส่งเสริมงานและอาชีพจากภูมิปัญญาท้องถิ่น

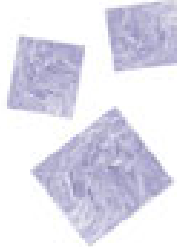
ข้อมูลพื้นฐานที่จะช่วยในการวัดผลความสำเร็จ และปรับกระบวนการทำงานพัฒนา

การวางแผนการทำงานของปิดทองหลังพระได้กำหนดเป็น ๓ ระยะ ดังนี้

ระยะที่ ๑ เริ่มจาก ๒ กลุ่มน้ำจืด คือ กลุ่มน้ำยอดและกลุ่มน้ำสบสาย ในพื้นที่ ๖ หมู่บ้าน ๓ ตำบล คือ ตำบลยอด อำเภอสองแคว ตำบลตาลชุม ตำบลศรีภูมิ อำเภอท่าวังผา การเตรียมความพร้อมในระยะนี้ ได้แก่ การสำรวจ และรวบรวมข้อมูลที่เป็นจริงในพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมกับชุมชน เช่น ปัญหาไฟฟ้า สารเคมีกำจัดวัชพืช ภัยพิบัติน้ำท่วม เป็นต้น ซึ่งการแก้ไขปัญหาคงเน้นที่คน โดยเอาปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม เป็นตัวขับเคลื่อนให้คนดูแลรักษาป่า พัฒนาน้ำและดิน เป็นต้น

ระยะที่ ๒ เป็นการขยายผลไปในพื้นที่ตำบลขุนน่าน อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ครอบคลุม ๑๕ หมู่บ้าน กระบวนการทำงานใช้แนวทางเดียวกันกับระยะที่ ๑ แต่เน้นการพัฒนาระบบน้ำและคุณภาพดิน โดยใช้ทีมงานที่มีประสบการณ์จากพื้นที่ระยะที่ ๑ มาเสริมกับทีมงานในพื้นที่ตำบลขุนน่าน มีการสร้างความเข้าใจกับชุมชนเป้าหมาย สํารวจข้อมูลตามภูมิสังคม และเสริมสร้างความรู้ทักษะให้ทีมงาน ควบคู่กับการดำเนินงานตามวิถีวัฒนธรรม เช่น การเลี้ยงผีปู่-ย่า และการแก้ไขปัญหาระง่ด่วน เช่น นำทีมแพทย์จิตยากันพยาธิให้สัตว์เลี้ยง การรักษาความสะอาดในที่เลี้ยงสัตว์ เป็นต้น

ระยะที่ ๓ จากการที่จังหวัดและภาคีพัฒนาได้เข้าร่วมงาน ร่วมเรียนรู้ในโครงการระยะที่ ๑ ระยะที่ ๒ อย่างใกล้ชิดเห็นผลชัดเจน ในทางปฏิบัติ จังหวัดจึงได้ดำเนินการประกาศ “วาระน่าน โครงการปิดทองหลังพระ” สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงปิดทองลงบนบันทึกข้อตกลงระหว่างส่วนราชการ หน่วยงาน อำเภอ จังหวัด ท้องถิ่น ประชาสังคม และชุมชน ในความร่วมมือโครงการปิดทองหลังพระฯ เมื่อวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ที่มีเป้าหมายขยายผลเต็มพื้นที่จังหวัด โดยจังหวัดน่านจะเป็นแกนนำในการขับเคลื่อน นำองค์ความรู้จากต้นแบบทั้งสองระยะไปปรับใช้ในพื้นที่อย่างบูรณาการระหว่างชุมชน ท้องถิ่น ท้องที่ ภาควิชาการ เพื่อสืบสานแนวพระราชดำริ และจังหวัดน่านได้ประกาศพื้นที่ขยายผลเบื้องต้นเมื่อวันที่ ๒๑ มกราคม ๒๕๕๔ จำนวน ๙ หมู่บ้าน ดังนี้

บ้านราษฎร์รัฐพัฒนา	ตำบลพงษ์	อำเภอสันติสุข
บ้านห้วยคำ	ตำบลฝายแก้ว	อำเภอภูเพียง
บ้านโป่งศรี	ตำบลบ้านฟ้า	อำเภอบ้านหลวง
บ้านเฉลิมราช	ตำบลปอน	อำเภอทุ่งช้าง
บ้านกอก	ตำบลเชียงกลาง	อำเภอเชียงกลาง
บ้านน้ำอูน	ตำบลเมืองลี	อำเภอนาหมื่น
บ้านสว่าง	ตำบลหนองแดง	อำเภอแม่จริม
บ้านน้ำปู้สามัคคี	ตำบลลำนานาหนองไหม	อำเภอเวียงสา
บ้านน้ำว่า	ตำบลป่อเกลือเหนือ	อำเภอป่อเกลือ

ทั้งนี้ สำหรับจุดเน้นการดำเนินงานของปิดทองหลังพระ จะเน้นเรื่องประโยชน์ที่จะได้จากการลงทุนในโครงการยึดหลักการที่ว่า “ชาวบ้านได้อะไร” และ “ถ้าเป็นเงินส่วนตัวจะลงทุนในลักษณะนี้หรือไม่” เนื่องจากเงินที่ใช้ดำเนินการเป็นงบประมาณแผ่นดินซึ่งมาจากการเสียภาษีของราษฎร ดังนั้น ก่อนการลงทุนลงแรง การทำโครงการใด ๆ จึงต้องคำนึงถึงผลผลิต และผลลัพธ์ วัตถุประสงค์ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตัวอย่างเช่น

ตัวอย่างที่ ๑

หมู่บ้านน้ำปาก อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน อยู่ที่บ้านห้วยสบสาย สูง ๓๑๕ เมตร จากระดับน้ำทะเล มีการสร้างฝายลูกก้าซึ่งเป็นหินก่อสร้างใหม่ มีขนาด ๕๑๘ ลบ.ม. และสามารถกักเก็บน้ำได้ ๙,๖๗๖ ลบ.ม.ต่อวัน ต่อท่อยาว ๓,๕๕๐ เมตร จากฝายไปสู่แปลงเพาะปลูกของชาวบ้าน ทำให้สามารถปลูกพืชได้ ๓ ครั้งต่อปี เนื่องจากพื้นที่นาได้รับน้ำทั้งปี ต้นทุนในการสร้างฝายตัวนี้ประมาณ ๒,๔๐๐,๐๐๐ บาท โดยจำแนกรายละเอียดค่าใช้จ่ายเป็นค่าสร้างฝาย ๔๙๔,๖๕๐ บาท และค่าท่อน้ำและข้อต่อรวม ๑,๙๐๕,๓๐๕ บาท ซึ่งความยาวของท่อน้ำรวม ๓,๕๕๐ เมตร ประกอบด้วยท่อหลักขนาด ๘ นิ้ว และท่อน้ำสู่แปลงขนาด ๖ นิ้ว ส่วนผลตอบแทนที่ชาวบ้านได้รับหลังพัฒนาฝาย คือ ชาวบ้านมีพื้นที่รับน้ำเพิ่มขึ้นจากเดิม ๑๖๑ ไร่ เป็น ๓๘๒ ไร่ เดิมมีผลผลิตข้าวเปลือก ๓๐ ถึงต่อปี ชาวบ้านมีรายได้รวม ๔๘๓,๐๐๐ บาทต่อปี แต่หลังจากสร้างฝาย ที่นาสามารถรับน้ำได้ตลอดปี ผลผลิตจึงเพิ่มจาก ๓๐ ถึง เป็น ๖๐ ถึง คิดเป็นมูลค่า ๒,๒๙๒,๐๐๐ บาท และยังมีผลผลิตจากการปลูกถั่วลิสงอีก ๒๙๕ กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี ซึ่งราคาถั่วลิสงกิโลกรัมละ ๙ บาท ทำให้มีรายได้เพิ่มขึ้นอีก ๙๔๕,๔๕๐ บาท ดังนั้น หลังจากการสร้างฝาย ชาวบ้านจะมีรายได้รวม ๓,๒๓๗,๔๕๐ บาท เมื่อเทียบกับรายได้ก่อนการสร้างฝายที่ ๔๘๓,๐๐๐ บาทแล้ว ชาวบ้านมีรายได้เพิ่มขึ้น ๒,๗๕๔,๔๕๐ บาท คำนวณภายใน ๑ ปี

ตัวอย่างที่ ๒

หมู่บ้านยอด เป็นพื้นที่ชั้น มีปัญหาป่าถูกทำลายและหินถล่มทับที่ทำกิน ทำให้มีพื้นที่เพาะปลูกจำกัด โครงการฯ เข้าไปพัฒนาระบบน้ำเพื่อให้มีพื้นที่รับน้ำมากขึ้น โดยกิจกรรมการพัฒนาระบบน้ำ ประกอบไปด้วย ๑) การสร้างฝายการเกษตร ๑๔ ตัว โดยใช้งบประมาณในการสร้าง ๙๓๒,๘๔๘ บาท ๒) การสร้างฝายอนุรักษ์ ๓๐๐ ตัว ใช้งบประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ บาท หรือค่าใช้จ่ายเฉลี่ยตัวละ ๑,๐๐๐ บาท ๓) การจัดทำระบบส่งน้ำระยะทาง ๒๐ กิโลเมตร คิดเป็นเงิน ๙๕๘,๑๐๐ บาท นอกจากนี้ ชาวบ้านยังลงมือขุดลอกคลองส่งน้ำ เพื่อเอาดินที่ทับถมคลองออก และมีการซ่อมแซมโดยใช้วัสดุอุปกรณ์มูลค่าประมาณ ๒๔,๐๐๐ บาท ผลลัพธ์จากการพัฒนาระบบน้ำ คือ หมู่บ้านยอดมีพื้นที่รับน้ำมากขึ้น จากเดิม ๓๔๔ ไร่ เพิ่มขึ้นเป็น ๑,๔๓๙ ไร่ ทำให้ชาวบ้านมีรายได้จากการปลูกข้าว เพิ่มขึ้นจาก ๙๗๖,๙๖๐ บาท เป็น ๔,๑๙๔,๖๘๕ บาท ใช้เวลาประมาณ ๑.๕ ปี ในการคุ้มทุน

ตัวอย่างที่ ๓

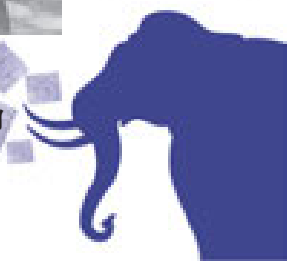
โครงการฯ ส่งเสริมปศุสัตว์ที่หมู่บ้านเปียงซ้อ ตำบลขุนน่าน เดิมก่อนโครงการฯ เข้ามา ชาวบ้านเลี้ยงสัตว์รวม ๑๔,๔๔๑ ตัว และมีอัตราการตายร้อยละ ๓๓ หรือคิดเป็นมูลค่าประมาณ ๖ ล้านบาทต่อปี แต่โครงการฯ แก้ปัญหาดังกล่าวด้วยการจัดตั้งกองทุนให้ ๑๓ หมู่บ้านในตำบลขุนน่าน ทั้งยังคัดเลือกเยาวชนหมู่บ้านละ ๒ คนมาทำงานเป็นอาสาสมัครปศุสัตว์และรับเงินเดือนจากโครงการฯ การอบรมและสร้างอาชีพในการสัตวบาลดังกล่าว ส่งผลให้อัตราการตายของสัตว์ลดลงจากร้อยละ ๓๓ เป็นร้อยละ ๓ และช่วยลดภาระของปศุสัตว์จังหวัดอีกด้วย ทั้งนี้ โครงการฯ มีนโยบายจะจ้างอาสาสมัครเหล่านี้ต่อไปอีกประมาณ ๑-๒ ปี หลังจากนั้น สมาชิกในหมู่บ้านได้รับผลประโยชน์จากการดูแลสัตว์จะจ่ายค่าจ้างเอง โครงการฯ จะมีบทบาทเพียงการให้คำแนะนำเท่านั้น เช่น เรื่องการซื้อเข็มฉีดยา เวชภัณฑ์ ฯลฯ เมื่อเปรียบเทียบเงินลงทุนของโครงการฯ ด้านปศุสัตว์แล้ว จะเห็นได้ว่า รัฐบาลลงทุนเพียง ๗๙๙,๒๐๐ บาท จำแนกเป็นงบประมาณยาและเวชภัณฑ์ ๓๐๐,๐๐๐ บาท และบุคลากร ๔๙๙,๒๐๐ บาท แต่ช่วยให้มูลค่าปศุสัตว์เพิ่มขึ้นจาก ๑๒ ล้านบาท เป็น ๒๐ ล้านบาท ภายในหนึ่งปี สิ่งที่สำคัญที่สุด คือ รัฐบาลลงทุน ๘๐๐,๐๐๐ บาทเท่านั้น แต่ชาวบ้านจะมีรายได้เพิ่มขึ้น ๘ ล้านบาท หรือคิดเป็น ๑๐ เท่า ของการลงทุน และผลตอบแทนทั้งหมดเข้ากระเป๋าชาวบ้าน และเป็นรายได้ที่ยั่งยืน เนื่องจากชาวบ้านลงมือทำเอง

สรุปผลการดำเนินงาน ๑ ปี ที่ผ่านมา

การดำเนินงานโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ ได้เริ่มทำงานตั้งแต่เดือนมีนาคม ๒๕๕๒ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือกพื้นที่เป้าหมาย การสร้างความเข้าใจ การเข้าถึง ทั้งหน่วยงานระดับนโยบาย ระดับจังหวัด ระดับท้องถิ่น ตลอดจนภาคประชาสังคมและชุมชนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่จังหวัด รวมทั้งการส่งเสริมการพัฒนาตามแนวพระราชดำริทั้งในเรื่องการพัฒนาระบบน้ำ การปรับปรุงดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก การขุดนาขั้นบันได การส่งเสริมอาชีพเกษตร การทำนา และการปลูกพืชหลังนา การส่งเสริมกองทุนด้านต่าง ๆ เช่น กองทุนปศุสัตว์ กองทุนเมล็ดพันธุ์พืช เป็นต้น ซึ่งรวมระยะเวลาประมาณ ๑ ปีเศษ ถือว่าอยู่ในระดับอยู่รอดตามทิศทางการพัฒนา ที่ต้องการทำให้ประชาชนพ้นจากความอดอยาก ไม่ต้องกู้กิน กู้ใช้ มีอาหารให้กินตลอดปี พ้นจากความเจ็บไข้ แต่ยังอาจมีหนี้สินเดิมอยู่นั้น

ผลที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมประการแรก เมื่อมีระบบน้ำใช้ตลอดปี ต่างจากระบบเดิมที่รอน้ำฝนอย่างเดียว ซึ่งจะเริ่มตกเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน โดยจะทิ้งช่วงเดือนกรกฎาคม เป็นช่วงที่ข้าวเริ่มออกรวงพอดี ดังนั้นเมื่อขาดน้ำ (จากฝนทิ้งช่วง) จะทำให้เมล็ดลีบไม่ได้คุณภาพ เช่น ที่บ้านเปียงซ้อ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๑๗ ถึงต่อไร่ หรือบ้านน้ำปาก อำเภอท่าวังผา ได้ผลผลิตเฉลี่ย ๓๕ ถึงต่อไร่ ถือว่ายังไม่พอกินทั้งปี ทำให้ต้องไปซื้อข้าวเพิ่ม เกิดเป็นค่าใช้จ่าย

เมื่อโครงการปิดทองหลังพระฯ ได้พัฒนาระบบน้ำสู่แปลงนาชาวบ้าน ทุกเดือนทั้งปี ทำให้ผลผลิตข้าวเพิ่มขึ้นเป็น ๕๐-๕๕ ถังต่อไร่ เพราะเมล็ดข้าว ไม่ลีบและมีคุณภาพ โดยภายหลังการทำนา ยังสามารถปลูกพืชหลังนาเพิ่ม รายได้ อาทิเช่น ผักกาดเขียวปลี ผักกาดขาว ข้าวโพด พริก การปลูกพืชผัก สวนครัวบริเวณบ้านหรือแปลงนา เพื่อลดค่าใช้จ่ายในการซื้ออาหารไว้กินอีกด้วย นอกจากนั้น ยังมีปศุสัตว์ ได้แก่ หมู ไก่ ปลา ที่มีกิจกรรมการสร้างรายได้ทั้งปี

จากกิจกรรมการเกษตรที่มีทั้งปีเมื่อมีระบบน้ำ ส่งผลให้ชาวบ้านมีรายได้ เพิ่มขึ้น รายจ่ายลดลง ซึ่งจากข้อมูลชาวบ้านจำนวน ๔๒๓ คน ในพื้นที่บ้านยอด ต.ยอด อ.สองแคว ในปี ๒๕๕๓ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๒ ประมาณ ๙.๐๕ ล้านบาท รายจ่ายลดลง ๑.๓๐ ล้านบาท แต่อย่างไรก็ดี พบว่าชาวบ้านที่เข้าร่วม โครงการบางคนยังสามารถเริ่มทำระหนี้ได้ ตัวอย่างเช่น

❖ นางสาวณัฐธินา มังคละ ชาวบ้าน บ้านน้ำปาก ต.ศรีภูมิ อ.ท่าวังผา ซึ่งได้รับประโยชน์จากฝ่ายของโครงการฯ ทำให้พื้นที่ที่สามารถทำการเกษตรได้ ๔ ไร่ จาก ๒ ไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นจากการปลูกพืชหลังนา ได้แก่ พริก ผักกาดเขียวปลี และการขายลูกหมู จนเมื่อสิ้นปี ๒๕๕๓ สามารถใช้หนี้สหกรณ์การเกษตรได้ ๒๐,๐๐๐ บาท และกองทุนนาคำ ๕,๐๐๐ บาท

❖ นายชิน คนตรง ชาวบ้าน บ้านยอด ต.ยอด อ.สองแคว มีรายได้จากการขายหมู ๒๐,๐๐๐ บาท โดยไม่เสียต้นทุนการเลี้ยง เพราะใช้วัตถุดิบจากท้องถิ่น และสามารถนำไปชำระหนี้ ธ.ก.ส. และสหกรณ์ได้ ๑๒,๐๐๐ บาท

❖ นายชุม ใจหมั่น ชาวบ้าน บ้านยอด ต.ยอด อ.สองแคว เป็นสมาชิกกองทุนเมล็ดพันธุ์พืช (ข้าวโพด) เดิมปลูกข้าวโพดที่มีต้นทุนสูง โดยกู้ปัจจัยการผลิตและต้องขายให้นายทุน จนในปี ๒๕๕๓ ได้เมล็ดพันธุ์ปุ๋ยจากกองทุน ผลผลิต ๗,๖๙๔ กก. : ๒ ไร่ และขายผลผลิตในราคาตลาดได้เงิน ๔๐,๘๐๐ บาท จนสามารถนำไปชำระหนี้ ธ.ก.ส. ได้ ๒๕,๐๐๐ บาท เป็นต้น

๘.๑ งานด้านการจัดการความรู้

การจัดการความรู้ของโครงการปิดทองหลังพระฯ มีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและจัดเก็บความรู้แนวพระราชดำริตลอดจนผลของการนำไปปรับใช้อย่างเป็นระบบ สำหรับถ่ายทอดสู่กลุ่มเป้าหมาย อันจะเกิดประโยชน์ต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน และพัฒนาศักยภาพของทีมงาน โดยขอบเขตการดำเนินงานจัดการความรู้ ประกอบด้วย

๑) การศึกษารวบรวมจัดทำคลังความรู้ในรูปแบบสารสนเทศที่เหมาะสมต่อการนำไปใช้พัฒนายุทธวิธีสื่อสารที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย

❖ การจัดทำระบบจัดการความรู้สารสนเทศ โดยวิทยาลัยศิลปะ สื่อ และเทคโนโลยีมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ประกอบด้วย การออกแบบโครงสร้าง รวบรวม วิเคราะห์ จัดเก็บ องค์ความรู้ของโครงการในพระราชดำริต่าง ๆ ในภาคเหนือ และการวิเคราะห์ความสำเร็จและข้อจำกัดของโครงการต่าง ๆ ในภาคเหนือตอนบน ความก้าวหน้าของการดำเนินงานอยู่ในขั้นของการสกัดองค์ความรู้ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาห้วยฮ่องไคร้ และการจัดทำร่างระบบความรู้ ๕๐ ระบบ

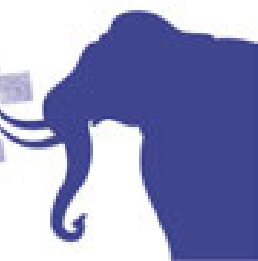

๒) การเชื่อมโยงองค์ความรู้และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ

❖ **นำภาคีเครือข่ายความร่วมมือ นักวิชาการ และชุมชน เยี่ยมชม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ** เช่น โครงการพัฒนาดอยตุงฯ โครงการศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเกษตรอ่างเก็บน้ำห้วยไฟ จ.พะเยา เพื่อเชื่อมโยงการเรียนรู้ และขยายผลความสำเร็จโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริให้ไปสู่การปฏิบัติของกลุ่มเป้าหมายอย่างกว้างขวาง

❖ **การจัดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์การทำงาน ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ** ร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ (กปร.) จัดเวทีแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และองค์ความรู้ในการทำงานถ่ายทอดแนวพระราชดำริ ระหว่างพื้นที่ศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ๖ แห่ง ผลการดำเนินงานได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ซึ่งมีความรู้ที่เป็นประโยชน์ และมีคุณค่าต่อการเผยแพร่ขยายผล

❖ **การจัดกระบวนการประชุมสรุปบทเรียนการทำงานขยายผลของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริ ๓ แห่ง** คือ ศูนย์ศึกษาฯ ภูพาน ศูนย์ศึกษาฯ อ่าวคุ้งกระเบน และศูนย์ศึกษาฯ พิกุลทอง ประกอบด้วย งานขยายผลที่ศูนย์การศึกษาฯ ดำเนินการได้ดี และเรื่องที่ยังไม่ประสบความสำเร็จ

❖ **จัดกิจกรรมการศึกษาดูงานให้แก่ผู้บริหารระดับกลางในส่วนภูมิภาค** ภายใต้หลักสูตรการบริหารงานภาครัฐสมัยใหม่สำหรับผู้บริหารระดับกลางในส่วนภูมิภาค เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับกลางในส่วนภูมิภาค ให้เป็นผู้บริหารการเปลี่ยนแปลง และเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ของจังหวัด และกลุ่มจังหวัดให้ประสบผลสำเร็จตามสภาพภูมิสังคมในแต่ละพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

❖ **ดำเนินโครงการหลักสูตรการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนสำหรับผู้บริหารระดับสูง (บพส.)** ภายใต้กรอบ Collaborative Governance กล่าวคือ การมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน (ภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และภาคประชาชน) ในการแก้ปัญหาในระดับรากหญ้า ซึ่งเป็นความเดือดร้อนของประชาชน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาผู้บริหารระดับสูงจากทุกภาคส่วน ให้เป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ โดยปรับเปลี่ยนวิธีคิดให้มุ่งเน้นการทำงานกับชุมชน การร่วมมือแก้ไขปัญหา และการพัฒนาพื้นที่/ชุมชนตามความต้องการ และสภาพปัญหาของแต่ละพื้นที่

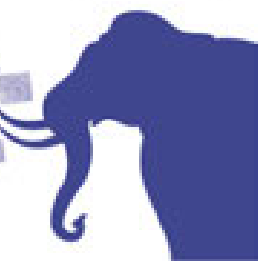

❖ การจัดเวทีเสวนา “เกษตรยั่งยืน พื้นฟูภูมิปัญญา พัฒนาสู่สากล” ๒๔-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ จ.พัทลุง เป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ และความสำเร็จจากปราชญ์ชาวบ้านและผู้ทรงคุณวุฒิ จากโครงการพระราชดำริ ใน ๖ มิติ มีการถอดองค์ความรู้ จากการเสวนา ๓๐ เรื่อง

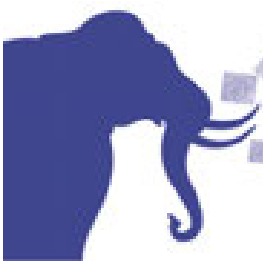
❖ การเชื่อมโยงการศึกษากับความต้องการในพื้นที่ โดยความร่วมมือ จากสถาบันการศึกษา และ SIFE

❖ ดำเนินการถอดบทเรียนกระบวนการเข้าใจและเข้าถึงในพื้นที่ปฏิบัติการ ต.ขุนน่าน โดยประสานผู้เชี่ยวชาญด้านการถอดบทเรียนการทำงานในพื้นที่ ร่วมกับโครงการพัฒนาออยตุง มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ ซึ่งเป็นต้นแบบขององค์ความรู้การพัฒนา เพื่อเป็นคู่มือสำหรับนำไปใช้ในพื้นที่อื่น รวมทั้งเพื่อการสื่อสารสร้างความเข้าใจ แก่ผู้สนใจ ผลการถอดบทเรียนได้เสนอภาพรวมของกระบวนการ ประกอบด้วย ๕ โมดูล คือ โมดูลที่ ๑ การศึกษาข้อมูลและการทำความเข้าใจเบื้องต้น โมดูลที่ ๒ การพัฒนาเสริมสร้างความรู้ ความสามารถสำหรับทีมงาน โมดูลที่ ๓ การศึกษาข้อมูลภูมิศาสตร์ โมดูลที่ ๔ การศึกษาข้อมูลภูมิสังคม และโมดูลที่ ๕ การบริหารจัดการ

❖ **การพัฒนาศักยภาพทีมปฏิบัติการน่าน** โดยร่วมกับทีมจัดการความรู้มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ทำโครงการจัดการความรู้การบูรณาการการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน เพื่อพัฒนาศักยภาพทีมงานและชุมชนให้มีทักษะด้านการจัดการความรู้ รวมทั้งถอดบทเรียนกระบวนการนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปใช้ในพื้นที่ปฏิบัติการน่านองจังหวัดน่าน โดยกระบวนการเล่าเรื่อง การฟัง การตั้งคำถาม รวมทั้งฝึกการบันทึกเพื่อถ่ายทอดและจัดเก็บความรู้

๘.๒ งานด้านการส่งเสริมการพัฒนา

โครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ

สถาบันปิตุโศภณฯ ร่วมกับมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ น้อมนำหลักการทรงงาน ๒๓ ข้อ หลักการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ (เข้าใจ เข้าถึง พัฒนา) หลักการองค์ความรู้ ๖ มิติ (น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า สิ่งแวดล้อม) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เป็นหลักในการปฏิบัติงาน องค์ความรู้ของสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ในเรื่องการขุดนาขั้นบันได และประสบการณ์จากโครงการพัฒนาดอยตุงฯ ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาความยากจนและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยนำร่องในพื้นที่ลุ่มน้ำจืด ๒๑ หมู่บ้าน ๔ ตำบล ๓ อำเภอ (สองแคว ท่าวังผา และเฉลิมพระเกียรติ) มุ่งประโยชน์แก่ประชาชน ๑,๗๙๓ครัวเรือน ในพื้นที่ ๒๔๐,๒๖๖ ไร่ มีรูปธรรมการพัฒนา ตั้งแต่กระบวนการสร้างการรับรู้ และความเข้าใจให้กับประชาชนและหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง จนถึงกระบวนการส่งเสริมการพัฒนา ได้แก่ การพัฒนาแหล่งน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ การฟื้นฟูปรับปรุงดิน และส่งเสริมการทำเกษตรที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยส่งเสริมการจัดตั้งกองทุนต่าง ๆ สรุปกิจกรรม ดังนี้

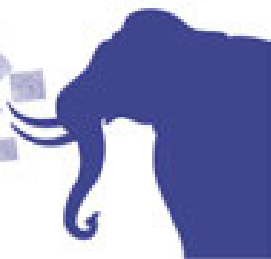

๑. กระบวนการสร้างความเข้าใจ เข้าถึง โดยเริ่มจากให้ชุมชนในพื้นที่เป็นผู้ลงมือทำด้วยตนเอง ตั้งแต่กระบวนการเก็บข้อมูลเชิงลึกที่เป็นจริงในพื้นที่ ได้แก่ ข้อมูลการใช้ประโยชน์ ที่อยู่อาศัย ที่ทำกิน เขตป่า สภาพพื้นที่ สภาพดิน และความลาดชัน สำรวจแหล่งน้ำ พันธุ์ป่าไม้ ประชากร วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ข้อมูลสภาพทางเศรษฐกิจ รายได้ รายจ่าย หนี้สิน และความต้องการของชุมชนและปัญหาที่ชาวบ้านต้องการเปลี่ยนแปลง การสำรวจปัญหา ความต้องการ รวมทั้งการพัฒนาที่อาสาสมัครปิดทองหลังพระ จำนวน ๑๐๐ คน ที่พร้อมดำเนินงานขยายผล รวมทั้งการสร้างความเข้าใจระดับชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน โดยผ่านกระบวนการต่าง ๆ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมก่อนเข้าปฏิบัติการในพื้นที่เป้าหมายการประชุมการประชุมสร้างความเข้าใจระดับชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ส่งเสริมให้เกิดการ “ระเบิดจากข้างใน” การดำเนินงานเพื่อเข้าถึงข้อมูล การจัดทำต้นแบบการถ่ายทอดความรู้ด้านต่าง ๆ รวมทั้งการประชุมหารือกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เพื่อสรุปเป็นต้นแบบการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ

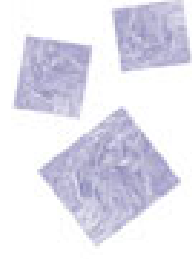

๒. กระบวนการพัฒนา ดำเนินการส่งเสริมการพัฒนาควบคู่กับการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านต่าง ๆ ตั้งแต่กระบวนการต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ได้แก่ การพัฒนาฝายต้นแบบ ประกอบด้วย ฝายอนุรักษ์ ฝายน้ำการเกษตร รูปแบบต่าง ๆ เช่น กล่องเกเบี่ยน ฝายหินก่อ ฝายคอนกรีตเสริมเหล็ก ควบคู่กับการพัฒนาระบบต้นแบบระบบการกักเก็บน้ำ ระบบท่อส่งน้ำ การทำบ่อพวงสันเขา คลองส่งน้ำ โดยมีการจัดตั้งกลุ่มผู้ใช้น้ำที่ให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมตั้งแต่เริ่มกระบวนการก่อสร้างจนถึงการบริหารจัดการเมื่อดำเนินการเสร็จ มีการปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก โดยการปรับสภาพดินด้วยเมล็ดปอเทือง การใส่ปุ๋ยโดโลไมท์ การขุดนาขั้นบันไดเพื่อปลูกข้าวไร่ และพืชหลังนา การส่งเสริมการเกษตรและอาชีพ โดยจัดตั้งกองทุนด้านต่าง ๆ ได้แก่ กองทุนเมล็ดพันธุ์ (ข้าว พืชไร่ พืชผัก) กองทุนปศุสัตว์ (สุกร สัตว์ปีก ปลา) กองทุนยา สุขภาพสัตว์ และอาหารสัตว์ กองทุนหัตถกรรม การแปรรูป ซึ่งมีกองทุนส่งเสริมไปแล้วไม่น้อยกว่า 41 กองทุน

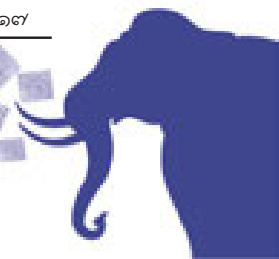

ผลการดำเนินงานโครงการ

กิจกรรม	หน่วย	อำเภอเฉลิมพระเกียรติ (๑๕ หมู่บ้าน)		
		เป้าหมาย	ผลการทำงาน	พื้นที่รับประโยชน์
จำนวนครัวเรือนในกลุ่มหมู่บ้าน	ครัวเรือน	๑,๒๓๗	๑,๒๓๗	
การจัดการแหล่งน้ำ				
พัฒนาฝายในรูปแบบต่าง ๆ				
๑. ฝายน้ำการเกษตร	ตัว	๙๓	๖๖	๑,๙๔๒ ไร่
๒. ฝายน้ำอนุรักษ์	ตัว	๑,๐๐๐	๙๘๓	๔๔,๒๓๕ ไร่
พัฒนาระบบต้นแบบการส่งและกักเก็บน้ำ				
๑. ปรับปรุงระบบน้ำเพื่อการอุปโภค บริโภค	เมตร	๒๕๐	๓๕๐	๒๔๕ ครัวเรือน
๒. ระบบท่อส่งน้ำ	เมตร	๑๖,๐๐๐	๑๖,๐๐๐	๑,๙๔๒ ไร่
๓. บ่อพวงสันเขา	บ่อ	๗๐	๓๙	๓๙ ครัวเรือน
๔. ระบบคลองส่งน้ำ	เมตร	๒,๕๐๐	๙๕๐	๕๓๖ ไร่
กำหนดแนวทางปฏิบัติและบริหารจัดการระบบน้ำ				
การปรับปรุงพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก				
๑. ขุดนาแบบขั้นบันได	ไร่	๑,๖๐๐	๑,๙๔๒	
๒. พื้นที่รับน้ำจากระบบน้ำที่สร้างและซ่อมแซม	ไร่	๖๕๐	๖๔๒	๖๔๒
๓. ปู๋ย	กระสอบ	๙๕๐	๑,๑๐๐	๑,๑๐๐
		๗,๐๐๐	๖,๒๙๘	๔๙๐ ไร่
การส่งเสริมการเกษตรและอาชีพ				
กองทุนเมล็ดพันธุ์				
๑. กองทุนเมล็ดพันธุ์ข้าว	ไร่	๕๐๐	๔๔๘	๔๔๘
๒. กองทุนเมล็ดพันธุ์พืชไร่	ไร่	๕๐๐	๔๗	๔๗
๓. กองทุนเมล็ดพันธุ์พืชผัก	ครัวเรือน	๑,๒๓๗	๔๑๐	๔๑๐
๔. Rapseed พืชที่เมล็ดใช้สกัดทำน้ำมัน	ไร่	๗๐	๑๗๐	
๕. ก. กองทุนพืชเศรษฐกิจ (๑๐๐ ต้น/ไร่)	ไร่			
ข. กองทุนพืชเศรษฐกิจ (๑,๕๐๐ ต้น/ไร่)	ตัน	๒,๓๓๑,๐๐๐	๕๔๘,๐๐๐	
กองทุนปลัสดัว				
๑. กองทุนสุกร ๓๖% ของครัวเรือน	ตัว	๔๖๘	๔๖๘	๔๖๘ ครัวเรือน
๒. ก. กองทุนสัตว์ปีก (๕ ตัว/หลังคา)	ตัว	๕,๐๙๒		เตรียมส่งเสริม
ข. กองทุนสัตว์ปีก (๕ ตัว/หลังคา)	ตัว			
๓. กองทุนปลา (๗ บ่อ/๖๐ บ่อ)	ตัว	๑๖๐,๐๐๐	๑๑,๙๐๐	๗ ครัวเรือน
๔. กองทุนยาและสุขภาพสัตว์	ตัว	๓๖,๙๕๑	๑๗,๑๖๒	๑,๒๓๗ ครัวเรือน
๕. กองทุนอาหารสัตว์	ตัว	๔๖๘	๔๖๘	๔๖๘ ครัวเรือน
จัดตั้งกองทุนลดผลกระทบและการแปรรูป				
กองทุนเครื่องบดข้าวโพด	เครื่อง	๑๓		
กองทุนเครื่องนวดข้าว		๑๙๐		
กองทุนชุดอุปกรณ์ไถนา		๖๕๐		
เตาเผาเศรษฐกิจ	เตา	๒๕๐	๒๕๐	๒๕๐ ครัวเรือน
หัตถกรรมจากเยี่ยง				
แปรรูปมะแขว่น	กลุ่ม			
กองทุนจอบ ๓.๕ ปอนด์ (ตราจระเข้)	ด้าม	๑,๐๐๑	๑,๐๕๘	๕๒๙ ครัวเรือน
เตาเผาชีวมวล	เตา			

อำเภอสองแคว (๓ หมู่บ้าน)			อำเภอท่าวังผา (๓ หมู่บ้าน)		
เป้าหมาย	ผลการทำงาน	พื้นที่รับประโยชน์	เป้าหมาย	ผลการทำงาน	พื้นที่รับประโยชน์
๓๐๒	๓๐๒		๒๑๗	๒๑๗	
๑๔ ๓๐๐	๑๔ ๓๐๐	๑,๐๑๕ ไร่ ๑๓,๕๐๐ ไร่	๑๑ ๕๙๖	๑๑ ๕๙๖	๘๑๐ ไร่ ๒๐,๘๒๐ ไร่
๒,๖๑๒ ๒๐,๕๖๒	๒,๖๑๒ ๒๐,๕๖๒	๒๙๑ คีร์วเรื่อน ๑,๐๑๕ ไร่	๔,๗๐๐ ๒๗,๒๑๖	๔,๗๐๐ ๒๗,๒๑๖	๑๔๙ คีร์วเรื่อน ๘๑๐ ไร่
๓๕ ๒,๔๐๐	๓๕ ๒,๔๐๐	๓๕ คีร์วเรื่อน	๗๒	๗๒	๗๒ คีร์วเรื่อน
๑,๔๓๙ ๕๒๖	๑,๔๓๙ ๒๗๘	๑,๐๑๕ ๒๗๘	๘๑๐ ๒๘๗	๘๑๐ ๒๘๗	๘๑๐ ๒๘๗
๑,๔๓๙	๑,๔๓๙	๑,๐๑๕	๒๐,๒๕๐	๒๐,๒๕๐	๘๑๐ ไร่
๕๑๑ ๑,๕๐๐ ๓๐๒	๕๑๑ ๑,๕๐๐ ๙๕	๑๖๖ ๙๕	๔๔๐ ๑,๘๐๓ ๒๑๗	๔๔๐ ๑,๘๐๓ ๒๑๗	๔๔๐ ๑,๘๐๓ ๒๑๗
๓,๐๒๐			๓,๒๕๕		
๙๑ ๕๓๕	๙๖ ๔๓๕	๙๖ คีร์วเรื่อน ๑๐๙ คีร์วเรื่อน	๑๘๒ ๙๕๐	๑๐๖ ๖๐๐	๑๐๒ คีร์วเรื่อน ๑๒๐ คีร์วเรื่อน
๘๓,๗๕๐ ๔,๙๓๕ ๙๑	๖๕,๐๐๐ ๘,๔๙๒ ๙๖	๓๕ คีร์วเรื่อน ๓๐๕ คีร์วเรื่อน ๙๖ คีร์วเรื่อน	๙๘,๔๐๐ ๑,๙๖๙ ๑๐๒	๔๓,๖๐๐ ๓,๙๐๗ ๑๐๒	๗๒ คีร์วเรื่อน ๒๑๗ คีร์วเรื่อน ๙๘ คีร์วเรื่อน
๓	๓	๓ หมู่บ้าน	๓	๓	๓ หมู่บ้าน
๑๕๐	๑๕๐	๑๕๐ คีร์วเรื่อน	๓	๓	๓
๓	๑		๒๑๗	๒๑๗	๒๑๗

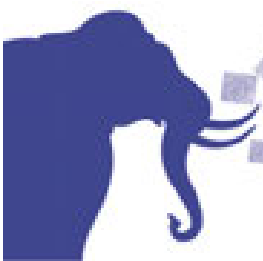

๓. การบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การทำงานในพื้นที่ได้มีการประสานสรรพกำลังจากหน่วยงานเข้ามาร่วมเพื่อพัฒนาโครงการ เช่น ขลประทานจังหวัด สนับสนุนการทำแท้งก์น้ำและฝาย พัฒนาที่ดินจังหวัด สนับสนุนเรื่องการทำนาขั้นบันไดและเทคนิคการปรับปรุงดิน (เมล็ดปอเทือง ปุ๋ย ไคโลไมท์ หญ้าแฝก) ปศุสัตว์จังหวัด สนับสนุน ยา วัคซีน ยารักษาโรคสัตว์ ประมง จังหวัด สนับสนุนพันธุ์สัตว์น้ำ จังหวัดทหารบกน่าน (จทบ.) สนับสนุนแรงงานในการปลูกข้าว การสำรวจข้อมูล โดยคิดเหินงบประมาณกว่า ๒ ล้านบาท

๔. นอกจากนี้ ผลจากการดำเนินโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ จังหวัดน่าน ยังพบว่าชาวบ้านในพื้นที่ได้รับประโยชน์โครงการ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม สามารถวัดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม ภายใต้หลักการดำเนินงานของสถาบันฯ ว่า “ชาวบ้านได้อะไร” ดังนี้

❖ ชาวบ้านรับรู้และเข้าใจในหลักการทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทั้งในหลักคิด (จะทำอะไร เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อใคร) หลักวิชา (องค์ความรู้ ๖ มิติ) และหลักปฏิบัติ คือ การเรียนรู้ปัญหาและความต้องการที่แท้จริง ตัดสินใจกันเองในพื้นที่ และลุกขึ้นมาทำงานด้วยตนเอง เกิดอาสาสมัครพิทักษ์

หลังพระซึ่งเป็นคนในพื้นที่และเป็นคนลงมือทำงานจริงในหมู่บ้าน เช่น การทำฝาย ระบบส่งน้ำ ปศุสัตว์ กองทุนเมล็ดพันธุ์ พืช สัตว์ และชาวบ้านเชื่อมั่นและนำไปปฏิบัติตามได้

❖ ชาวบ้านอยู่รอด พอกิน ผ่านการพัฒนาต่าง ๆ เช่น การทำฝาย ระบบน้ำเข้าที่นา ทำให้ชาวบ้านมีข้าวพอกิน ลดค่าใช้จ่ายจากการปลูกพืชผักสวนครัว มีรายได้เพิ่มจากกองทุนสุขภาพสัตว์ มีความมั่นใจว่าจะพึ่งตนเองได้ และไม่สร้างหนี้เพิ่ม ปลอดภัยได้ในอนาคต

❖ การพัฒนาโดยวัดที่ชาวบ้านได้อะไร มีตัวอย่าง เช่น การสร้างฝาย ลุงกำ ที่บ้านน้ำปาก อ.ท่าวังผา มีค่าใช้จ่าย ๒.๓ ล้าน ได้แก่ ค่าฝาย ค่าท่อ และข้อต่อ แต่หลังจากการสร้างฝายมีพื้นที่รับน้ำจาก ๑๖๑ ไร่ เป็น ๓๘๒ ไร่ มีรายได้เพิ่มขึ้นเป็น ๒.๗ ล้านบาท จากการปลูกข้าว และถั่วเหลือง ซึ่งคุ้มค่าการลงทุน ค่าฝายภายใน ๑๐ เดือน การพัฒนาระบบน้ำกับการปรับปรุงสภาพดินให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก และทำนาขั้นบันได ที่บ้านยอด อ.สองแคว มีค่าใช้จ่าย ๖ ล้านบาท ได้แก่ ค่าพัฒนาฝายต้นน้ำ ฝายเกษตร ระบบส่งน้ำและเก็บกักน้ำ และปรับปรุงสภาพพื้นที่ให้เหมาะสมกับการเพาะปลูก แต่เมื่อสร้างฝายเกษตรและ

การปรับปรุงสภาพที่ดินแล้ว ทำให้มีพื้นที่รับน้ำเพิ่มจาก ๓๔๔ ไร่ เป็น ๑,๔๓๙ ไร่ มีรายได้เพิ่มจาก ๙ แสนบาท เป็น ๔.๑ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นเป็น ๓ เท่า จากการปลูกข้าวและถั่วเหลือง การส่งเสริมอาชีพปศุสัตว์ที่บ้านเปียงซ้อ อ.เฉลิมพระเกียรติ โดยการสนับสนุนยาเวชภัณฑ์ และค่าเบี่ยงเลี้ยงอาสาสมัครปิดทองหลังพระ เป็นปศุสัตว์หมู่บ้าน รวมเป็นงบประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท ทำให้มีอัตราการตายของสัตว์ลดลงจาก ๓๓% เป็น ๓% คิดเป็นรายได้เพิ่มขึ้นจาก ๑๒ ล้านบาท หรือ ๒๐ ล้านบาท หรือ ประมาณ ๙ เท่า

๕. การดำเนินงานระยะต่อไป ของโครงการพัฒนาพื้นที่ต้นแบบฯ จังหวัดน่าน คือ การพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ชาวบ้านพึ่งตนเองได้ จะทำหลังจากที่ชาวบ้านมีข้าวพอกินแล้ว เพราะทำนาเพียง ๑๐ ไร่ แต่ได้ผลผลิตเท่ากับทำข้าวไร่ (ไร่หมุนเวียน) ๑๐๐ ไร่ ก็จะทำให้ชาวบ้านไม่เข้าไปบุกรุกป่า ทำให้ได้ป่าอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ป่าใช้สอย ดินนามากกว่า ๖๐% หรือ ประมาณ ๑๔๔,๐๐๐ ไร่ โดยชาวบ้านจะเป็นผู้ดูแลรักษา และใช้ประโยชน์ร่วมกัน มีกฎระเบียบชุมชน ซึ่งในระดับนโยบายสถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้มีการทำความเข้าใจด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาป่าไม้ ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ และมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

บันทึกความเข้าใจว่าด้วยความร่วมมือในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาป่าไม้

ระหว่าง

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

และมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

บันทึกความเข้าใจฉบับนี้ทำขึ้น ณ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เลขที่ ๙๒ ถนนพหลโยธิน ซอยพหลโยธิน ๙ แขวงสามเสนใน เขตพญาไท กรุงเทพมหานคร ๑๐๔๐๐ เมื่อวันที่ ๓ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ ระหว่าง

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยนายศักดิ์สิทธิ์ ตีระเดช ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม” ฝ่ายหนึ่ง

๒. มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ โดยนายอภิลาศ ไสงานนท์ ประธานกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์” ฝ่ายหนึ่ง และ

๓. มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ โดย ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งต่อไปในบันทึกความเข้าใจนี้เรียกว่า “มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ” อีกฝ่ายหนึ่ง

ทั้ง ๓ ฝ่ายตกลงจะร่วมมือกันในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาป่าไม้ดังต่อไปนี้

๑. กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะให้การสนับสนุนการดำเนินการอนุรักษ์ ป่าไม้และพัฒนาป่าไม้ในพื้นที่ป่าไม้ของหน่วยงานในสังกัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๒. มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์ จะให้การสนับสนุนพัฒนาองค์ความรู้ พัฒนาบุคลากร พัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ พัฒนาเครือข่าย และอื่น ๆ ในพื้นที่ภายใต้ความเห็นร่วมกัน

๓. มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ จะให้การสนับสนุนดังนี้

๓.๑ ให้การสนับสนุนและช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและพัฒนากิจการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติของการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

เพื่อให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลดีต่อการอนุรักษ์
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในภาพรวมของประเทศ

๓.๒ ให้การสนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริ โดย
ประสานกับหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอด
ชุดความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตร การศึกษานอกระบบ และขยายผลสู่การ
ปฏิบัติจริง

๔. การปฏิบัติตามบันทึกความเข้าใจนี้ จะต้องเป็นไปตามบทบัญญัติ
ของพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ พระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ.
๒๕๐๔ พระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ พระราชบัญญัติสงวนและ
คุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราชบัญญัติสวนป่า พ.ศ. ๒๕๓๕ พระราช
บัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕ กฎ ระเบียบ
ประกาศ ข้อบังคับ หรือเงื่อนไขของทางราชการที่เกี่ยวข้อง โดยกระทรวง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะสนับสนุนเร่งรัดการปฏิบัติให้เป็นไปตาม
กฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว และหากมีปัญหาและอุปสรรคอัน
เกี่ยวเนื่องในการปฏิบัติ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจะหาทาง
แก้ไขปัญหา เพื่อให้สำเร็จลุล่วงโดยเร็ว

๕. กรณีมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมในสาระ
สำคัญของบันทึกความเข้าใจนี้ ให้กระทำได้โดยทั้งสามฝ่ายตกลงร่วมกัน

บันทึกความเข้าใจนี้ทำขึ้นสามฉบับ มีข้อความถูกต้องตรงกัน และทุก
ฝ่ายเข้าใจข้อความในบันทึกความเข้าใจนี้โดยตลอดแล้ว จึงได้ลงลายมือชื่อไว้
เป็นหลักฐาน และถือไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงนาม.....

(นายสุวิทย์ คุณกิตติ)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลงนาม.....

(นายศักดิ์สิทธิ์ ศรีเดช)

ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ลงนาม.....

(นายอภิลาศ ไสงานนท์)

ประธานกรรมการมูลนิธิแม่ฟ้าหลวงในพระบรมราชูปถัมภ์

ลงนาม.....

(ม.ร.ว.ดิศนัดดา ดิศกุล)

เลขาธิการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

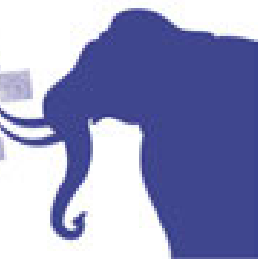
โครงการขยายผลปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันฯ ได้ร่วมกับสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ดำเนินโครงการขยายผลปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หลักการพิจารณาโครงการ คือ

- ❖ ปิดทองฯ ทำงานลักษณะให้ความรู้/ข้อเสนอแนะ ไม่ใช่สนับสนุนงบประมาณ
- ❖ กิจกรรมที่เข้าร่วมต้องสอดคล้องกับแนวพระราชดำริ
- ❖ เป็นความต้องการของชาวบ้านจริง เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นและเป็นผู้ลงมือทำงานด้วยตนเอง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่
- ❖ สามารถวัดผลสำเร็จเป็นรูปธรรม ยึดหลักการ “ชาวบ้านได้อะไร”

หลักการสนับสนุนโครงการ จะดำเนินการใน ๓ ลักษณะ ได้แก่

- ❖ ให้คำปรึกษาเรื่ององค์ความรู้
- ❖ เชื่อมโยงการทำงานร่วมกัน ปิดทองฯ สนับสนุนงบประมาณบางส่วน
- ❖ ดำเนินงานแบบองค์รวม แก้ปัญหาเชิงพื้นที่ ครอบคลุมงานหลายมิติ และเกิดประโยชน์กับคนส่วนมาก

ทั้งนี้ โครงการขยายผลที่เข้าร่วมกับสถาบันฯ ปิดทองหลังพระฯ มีจำนวน ๖๐ แห่ง ดังนี้

สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	๘	แห่ง
สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย	๓๘	แห่ง
สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	๑๑	แห่ง
สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย	๑	แห่ง
สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)	๓	แห่ง

โครงการที่นำเสนอเพื่อขยายผลปิดทองหลังพระ:

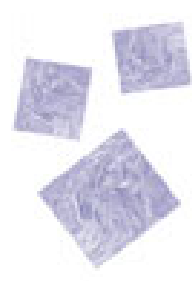
๑. สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย (อบจ. ๘ แห่ง)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๑	หนองคาย			เรียนรู้ตามรอยพระยุคลบาทเพื่อราชการใสสะอาดและประโยชน์สุขของประชาชน	อบจ.หนองคาย
๒	ขอนแก่น	บ้านไผ่		ส่งเสริมการประกอบอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง	อบจ.ขอนแก่น
๓ ๔	พัทลุง	บางแก้ว ควนขนุน	ทะเลน้อย, นางตุง, แหลมโตนด	ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริ การส่งเสริมอาชีพเกษตรกร	อบจ.พัทลุง อบจ.พัทลุง
๕ ๖	กระบี่			อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมู่บ้าน อบจ. พัฒนาตามแนวปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	อบจ.กระบี่ อบจ.กระบี่
๗	พังงา			อาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน	อบจ.พังงา
๘	ระนอง	สุขสำราญ	คำพวน	ฝายน้ำล้นเฉลิมพระเกียรติ	อบจ.ระนอง

๒. สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย (เทศบาล ๓๓๗ แห่ง)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๑	เชียงราย	เขตเทศบาล		การจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	เทศบาลนครเชียงราย
๒ ๓	เชียงใหม่	ฝาง แม่แตง	เวียงฝาง	ปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ พัฒนาคุณภาพชีวิตเศรษฐกิจพอเพียง (จัดการป่าชุมชนอย่างมีส่วนร่วม)	เทศบาล ต.เวียงฝาง เทศบาลเมืองแกนพัฒนา
๔	ลำปาง	เกาะคา	เกาะคา	บริหารจัดการขยะแบบครบวงจร	เทศบาล ต.เกาะคา
๕	พิษณุโลก	เขตเทศบาล		บำบัดน้ำเสียโรงฆ่าสัตว์	เทศบาลนครพิษณุโลก
๖	ลำพูน	เขตเทศบาล		พึ่งตนเองด้านพลังงานด้วยไบโอดีเซลชุมชน	เทศบาลเมืองลำพูน
๗	ตาก	เขตเทศบาล		คืนชีวิตลำห้วยเพื่อแก้ไขปัญหาน้ำแล้ง น้ำท่วม น้ำเสียขยะ	เทศบาลเมืองแม่สอด

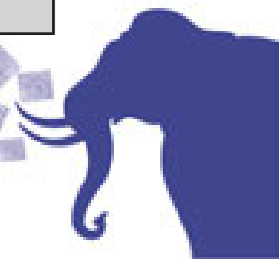
ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๘	นนทบุรี	เขตเทศบาล		ศูนย์รีไซเคิลขยะชุมชน	เทศบาลนครปากเกร็ด
๙		เขตเทศบาล		ปุ๋ยชีวภาพ	เทศบาลนครนนทบุรี
๑๐	นครสวรรค์	เขตเทศบาล		การพัฒนาแหล่งน้ำ การจัดการสิ่งแวดล้อม วนเกษตรเมือง พลังงานทดแทน	เทศบาลนคร นครสวรรค์
๑๑	สมุทรสงคราม	เขตเทศบาล		แม่กลองร่วมเย็นสืบสาน แนวพระราชดำริ	เทศบาลเมือง สมุทรสงคราม
๑๒	ปทุมธานี	เขตเทศบาล		จัดการขยะมูลฝอย	เทศบาลเมืองปทุมธานี
๑๓	ชัยนาท	เขตเทศบาล		ขยะมูลฝอยชุมชน	เทศบาลเมืองชัยนาท
๑๔	ชลบุรี	เขตเทศบาล	แหลมจันทน์ ห้วยกะปิ	จุลินทรีย์ชีวภาพรักษา สิ่งแวดล้อม	เทศบาลเมืองพนัสนิคม
๑๕		เขตเทศบาล		ชุดคลอง และปลูกต้นไม้ริมคลอง	เทศบาล ต.คลองตำหรุ
๑๖		เขตเทศบาล		ศูนย์ศึกษาสิ่งแวดล้อมทางทะเล	เทศบาล ต.แหลมจันทน์
๑๗		เมือง		ปลูกต้นไม้เฉลิมพระเกียรติ	เทศบาล ต.ห้วยกะปิ
๑๘	สระแก้ว	อรัญประเทศ	วังน้ำเย็น	ป้องกันการพังทลายของหน้าดิน	เทศบาลเมือง อรัญประเทศ
๑๙		วังน้ำเย็น		ส่งเสริมทักษะอาชีพตามแนว เศรษฐกิจพอเพียง	เทศบาล ต.วังน้ำเย็น
๒๐	ระยอง	เขตเทศบาล		แปรรูปขยะพลาสติก	เทศบาลนครระยอง
๒๑		แกลง		การจัดการสิ่งแวดล้อมเมือง	เทศบาลเมืองแกลง
๒๒		บ้านฉาง		เกษตรทฤษฎีใหม่	เทศบาลเมืองบ้านฉาง
๒๓	ตราด	แหลมงอบ	น้ำเชี่ยว	ปลูกป่าชายเลน	เทศบาล ต.น้ำเชี่ยว
๒๔	กรุงเทพฯ			ส่งเสริมด้านสิ่งแวดล้อม แปรรูปขยะกลับมาใช้ใหม่	กรุงเทพฯ
๒๕	ขอนแก่น	เขตเทศบาล		น้ำมันทอดซ้ำ เพื่อผลิต ไบโอดีเซล	เทศบาลนครขอนแก่น
๒๖	อุบลราชธานี	เขตเทศบาล		ผลิตน้ำมันไบโอดีเซลจาก น้ำมันสัตว์และน้ำมันพืช ที่ใช้แล้ว	เทศบาลเมือง วารินชำราบ
๒๗	อุดรธานี	เขตเทศบาล		คลองสวย-น้ำใส พื้นชีวิต ลำห้วยด้วยพลังธรรมชาติ	เทศบาลนครอุดรธานี
๒๘	กาฬสินธุ์	เขตเทศบาล		เกษตรผสมผสาน	เทศบาล ต.กุฉินท

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๒๙	กระบี่	เมือง		บำรุงรักษาบ่อปรับปรุงคุณภาพน้ำ	เทศบาลเมืองกระบี่
๓๐	ระนอง		ปากน้ำ	ปลูกป่าชายเลน	เทศบาล ต.ปากน้ำ
๓๑	สุราษฎร์ธานี	เขตเทศบาล		จัดการขยะแบบครบวงจร	เทศบาลเมืองท่าข้าม
๓๒	ชุมพร	เขตเทศบาล		ปลูกผักปลอดสารพิษ	เทศบาลเมืองชุมพร
๓๓ ๓๔	สงขลา	สะเดา หาดใหญ่		จัดการสิ่งแวดล้อมชุมชน การทำนารังพื้นที่ ระบบปรับปรุงคุณภาพน้ำ	เทศบาลตำบลปริก เทศบาลนครหาดใหญ่
๓๕	ตรัง	เขตเทศบาล		ลดเมืองร้อน การเพิ่มพื้นที่สีเขียว ลดใช้พลังงานไฟฟ้า	เทศบาลนครตรัง
๓๖		เมือง	ทับเที่ยง	การอนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพในพื้นที่คลองน้ำเจ็ด	เทศบาลนครตรัง
๓๗	สตูล	ละงู		จัดการน้ำเสียในชุมชนตามแนวพระราชดำริ	เทศบาล ต.กำแพง

๓. สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย (อบต. ๑๑ แห่ง)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๑ ๒	เชียงราย	แม่ฟ้าหลวง แม่ฟ้าหลวง	แม่ฟ้าหลวง แม่สลองใน	ฝ่ายอนุรักษ์ ป่าเศรษฐกิจ ทำนาขั้นบันได ฝ่ายน้ำเกษตร รักษาสิ่งแวดล้อม	อบต.แม่ฟ้าหลวง อบต.แม่สลองใน
๓	เชียงใหม่	แม่ออน	แม่ทา	นาขั้นบันได ฝ่ายเกษตร อ่างพวง	อบต.แม่ทา
๔	สุโขทัย	เมือง	ตาลเตี้ย	การเติมอาหารให้ดิน	อบต.ตาลเตี้ย
๕	อุดรดิตถ์	ตรอน	หาดสองแคว	ทำนาเกษตรอินทรีย์ ปรับโครงสร้างดิน และระบบ สูบน้ำจากอ่างเก็บน้ำ	อบต.หาดสองแคว
๖ ๗	เพชรบุรี	เมือง เมือง	ไร่ส้ม หนองขนาน	การจัดการขยะชุมชน เกษตรอินทรีย์ พัฒนาพันธุ์ข้าว	อบต.ไร่ส้ม อบต.หนองขนาน
๘	สมุทรปราการ	พระประแดง	บางน้ำผึ้ง	ปลูกป่าอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม บ่อดักไขมันครัวเรือน	อบต.บางน้ำผึ้ง
๙	นนทบุรี	ปากเกร็ด	อ้อมเกร็ด	บ่อดักไขมันครัวเรือน สร้าง หลักสูตรศึกษาเศรษฐกิจพอเพียง	อบต.อ้อมเกร็ด
๑๐	ชัยภูมิ	เมือง	โพนทอง	อนุรักษ์พันธุ์ข้าวพื้นเมือง	อบต.โพนทอง
๑๑	พัทลุง	ปากพะยูน	ดอนประดู่	แก้ปัญหาอุทกภัย	อบต.ดอนประดู่

๔. สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านแห่งประเทศไทย (๑ แห่ง)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๑	เพชรบุรี	ท่ายาง	เขากระปุก	โครงการชิงหัวมันฯ	สมาคมกำนันผู้ใหญ่บ้านฯ

๕. สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช. ๓ แห่ง)

ที่	จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	กิจกรรม	องค์กรนำเสนอ
๑	สุโขทัย	ทุ่งเสลี่ยม, สวรรคโลก, ศรีสำโรง	คช.ลุ่มน้ำ แม่มอก	จัดทำระบบเหมืองฝาย ระบบคลองส่งน้ำ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์	พอช.-ภาคเหนือ
๒	เพชรบุรี	แก่งกระจาน	แก่งกระจาน	การพัฒนาระบบน้ำเข้า พื้นที่เกษตร	พอช.-ภาคกลาง
๓	เลย	ภูเรือ	ป่าเป้า	การจัดการป่าต้นน้ำ อนุรักษ์พันธุ์ปลา การจัดการที่ดินเพื่อปลูกป่า ทดแทน การปลูกพืชเกษตร ปลอดภัย	พอช.-ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

พื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ

สถาบันปิดทองหลังพระฯ ได้เตรียมขยายผลพื้นที่การทำงานไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยยึดหลักการ คือ พื้นที่ในการขยายผลต้องมาจากความต้องการของชาวบ้านจริง เห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นและต้องเป็นผู้ลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง ร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ในพื้นที่ โดยมิติที่ประชุมคณะกรรมการสถาบันฯ ได้เห็นชอบให้สถาบันฯ ขยายผลพื้นที่ ดังนี้

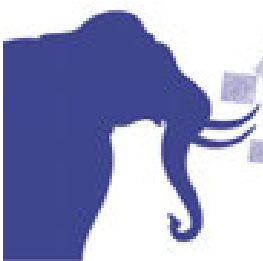
๑. พื้นที่อ่างเก็บน้ำห้วยคล้ายอันเนื่องมาจากพระราชดำริ อ.หนองวัวซอ จ.อุดรธานี โดยปรับปรุงระบบส่งน้ำเข้าพื้นที่เกษตรจำนวน ๔๐๐ ไร่ ให้เต็มศักยภาพอ่างเก็บน้ำ
๒. พื้นที่ฟาร์มตัวอย่างตามพระราชดำริในสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ บ้านกระเจา ต.ลำดวน อ.กระสัง จ.บุรีรัมย์ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการให้น้ำให้เพียงพอตลอดปีทั้งภายในฟาร์มฯ และพื้นที่รอบฟาร์มฯ
๓. พื้นที่อ่างเก็บน้ำในแอ่งสกลนคร จำนวน ๗ อ่าง อ.เต่างอย จ.สกลนคร ให้ศึกษาปรับปรุงประสิทธิภาพอ่างเก็บน้ำตามแนวพระราชดำริให้สามารถใช้ประโยชน์อย่างเต็มที่

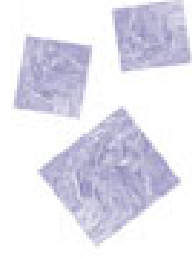

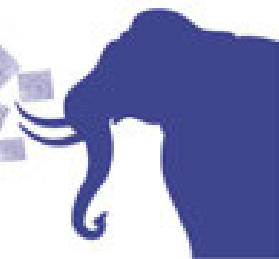
๘.๓ งานด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์

❖ การจัดการรับเสด็จ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมชมการดำเนินงานโครงการบูรณาการต้นแบบแก้ไข ปัญหาพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านและรับฟังสรุปการดำเนินงาน ณ สำนักงาน โครงการปิดทองหลังพระฯ และเสด็จพระราชดำเนินไปยังแปลงปลูกข้าวนา ขึ้นบันไดและพื้นที่เข้าร่วมโครงการปิดทองหลังพระฯ ณ ต.ยอด อ.ท่าวังผา จ.น่าน ในวันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓

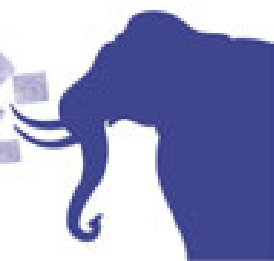
❖ ร่วมจัดงานมหกรรม “สานพลังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอุทิศตน
เปิดทองหลังพระ” ระหว่างวันที่ ๒๖-๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ณ สนามกีฬา
สมโภชเชียงใหม่ ๗๐๐ ปี อ.เมือง จ.เชียงใหม่ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ
สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินมาเป็นองค์ประธานในพิธีเปิด องค์กร
ร่วมจัดหลักประกอบด้วยมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และ ๓ สมาคมองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ สมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทย
สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย และสมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัด
แห่งประเทศไทย ลักษณะของงานคือการจัดแสดงนิทรรศการและการแสดง
ผลงานของหน่วยงานต่าง ๆ ได้แก่ โครงการพระราชดำริ โครงการส่วนพระองค์
โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งการแสดง
ผลงานทางวิชาการ การจัดสัมมนา เป็นต้น ทั้งนี้มีผู้เข้าร่วมงานกว่า ๗๐,๐๐๐ คน
และมีการปฏิญาณตนร่วมกันว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะน้อมนำแนว
พระราชดำริมาเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาประเทศต่อไป

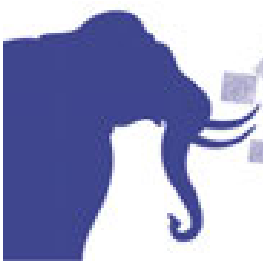
❖ ร่วมงานนิทรรศการเทศบาลปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในการประชุมสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ท่านผู้หญิงบุตรี วีระไวทยะ เป็นผู้แทนเลขาธิการมูลนิธิฯ เป็นประธานเปิดงาน นิทรรศการเทศบาลปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ในการประชุมสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ณ ศูนย์การแสดงสินค้าและการประชุม อิมแพค เมืองทองธานี วันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๓ ภายในงานดังกล่าว มีการจัดแสดงนิทรรศการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และนิทรรศการของเทศบาลต่างๆ ที่เข้าร่วมดำเนินงานปิดทองหลังพระฯ พร้อมทั้งจัดเวทีเสวนาวิชาการ โดยมีสมาชิกสมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยและผู้สนใจเข้าร่วมการเสวนา

❖ การศึกษาดูงานโครงการ ที่ปรึกษานายกรัฐมนตรีและคณะ ศึกษาดูงานโครงการพัฒนาอ้อยตุ้งๆ และการแก้ไขปัญหาคความยากจน โครงการบูรณาการแก้ไขและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่าน ตามแนวพระราชดำริ วันที่ ๑๑-๑๓ มิถุนายน ๒๕๕๓ ได้ทราบถึงการนำองค์ความรู้ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มาใช้ในการแก้ไขปัญหาคความยากจนสิ่งแวดล้อม สังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการฟื้นฟูป่าและการส่งเสริมอาชีพให้คนมีอาชีพ มีรายได้ ได้เห็นการบริหารจัดการแบบครบวงจร ตั้งแต่กิจกรรมต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ ทำให้คนกลับคืนถิ่นและประกอบอาชีพได้ที่บ้านของตนเอง การเดินทางศึกษาดูงานโครงการบูรณาการแก้ไขปัญหาคความยากจนและพัฒนาพื้นที่จังหวัดน่านตามแนวพระราชดำริ ของคณาจารย์จาก จุฬาฯ ม.ธรรมศาสตร์ ม.มหิดล และนักศึกษาฝึกงานจาก NYU COLUMBIA HARVARD จุฬาฯ ม.ธรรมศาสตร์ และ ม.มหิดล ๑๖ คน ระหว่างวันที่ ๑๔-๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓ ทำให้ได้เห็นงานสนามทั้งในเรื่องของการสร้างฝาย การทำบ่อปูนสันเขา การทำนาขั้นบันได ส่วนที่บ้านน้ำช้าง เป็นงานพัฒนาภาคสนาม และที่ภูพยัคฆ์ เป็นการขยายผลของโครงการสมเด็จพระนางเจ้า พระบรมราชินีนาถ และจะได้มีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในโอกาสต่อไป

❖ การจัดงานทัศนศึกษาการ-เกษตรแฟร์ ครั้งที่ ๖ และนิทรรศการ
 ปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ระหว่างวันที่ ๒๔-๓๐ สิงหาคม ๒๕๕๓ ณ หอประชุม มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตพัทลุง จังหวัดพัทลุง โดยนายอำพล
 เสนาณรงค์ องคมนตรี ให้เกียรติเป็นประธานในพิธีเปิดงานในวันที่ ๒๕ สิงหาคม
 ๒๕๕๓ โดยมีหน่วยงานภาคีปิดทองหลังพระฯ จำนวน ๑๒ หน่วยงานเข้าร่วม
 จัดแสดงนิทรรศการ นอกจากนี้ภายในงานมีการจัดเวทีเสวนา “เกษตรยั่งยืน พื้นฟู
 ภูมิปัญญา พัฒนาสู่สากล” โดยเป็นการแลกเปลี่ยนประสบการณ์และความสำเร็จ
 จากปราชญ์ชาวบ้านและผู้ทรงคุณวุฒิจากโครงการพระราชดำริต่างๆ ใน ๖ มิติ
 ได้แก่ น้ำ ดิน เกษตร พลังงานทดแทน ป่า และสิ่งแวดล้อม

๘.๔ งานด้านบริหารสำนักงาน

- ❖ จัดโครงสร้างของสถาบันฯ และอัตรากำลังคนใน ๓ ปีแรก ไม่เกิน ๒๐-๒๕ คน
(รายละเอียดโครงสร้างปรากฏในภาคผนวก)
- ❖ จัดทำบันทึกความเข้าใจระหว่างมูลนิธิปิดทองฯ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงฯ และกระทรวงทรัพยากรฯ เรื่องความร่วมมือในการอนุรักษ์ ป่าไม้ และพัฒนาป่าไม้
- ❖ จัดทำคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการ จำนวน ๔ ชุด ดังนี้
 ๑. คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทอง
หลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
 ๒. คณะกรรมการสรรหาและพิจารณาคำตอบแทน
 ๓. คณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)
 ๔. คณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการและพื้นที่ขยายผลปิดทอง
หลังพระฯ
- ❖ จัดการประชุม
 ๑. คณะผู้ก่อตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
จำนวน ๑ ครั้ง
 ๒. คณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
จำนวน ๔ ครั้ง
 ๓. คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ
สืบสานแนวพระราชดำริ จำนวน ๓ ครั้ง

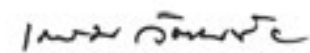

งบการเงิน ประจำปี ๒๕๕๓

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ งบดุล

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

	หมายเหตุ	บาท
สินทรัพย์		
สินทรัพย์หมุนเวียน		
เงินสดและเงินฝากธนาคาร	๕	๓๐๘,๕๕๐,๘๑๘
เงินสำรองจ่าย	๕	๘๓,๒๙๑,๘๕๗
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	๖	๒๔๗,๕๖๘
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		๓๙๑,๙๙๐,๒๔๓
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		
อุปกรณ์ - สุทธิ	๗	๗,๖๒๑,๔๘๓
สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ	๘	๑๓๘,๕๔๓
เงินมัดจำระยะยาว		๑๓๒,๘๐๐
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		๗,๘๙๒,๘๒๖
รวมสินทรัพย์		๓๙๙,๘๘๓,๐๖๙

ประธานกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

ประธานกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
งบดุล

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

	หมายเหตุ	บาท
หนี้สินและส่วนของทุน		
หนี้สินหมุนเวียน		
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย		๒,๘๘๘,๖๗๙
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๙	๔,๔๕๔,๕๕๔
รวมหนี้สินหมุนเวียน		๗,๓๔๓,๒๓๓
รวมหนี้สิน		๗,๓๔๓,๒๓๓
ส่วนของทุน		
ทุนจดทะเบียน		๒๐๐,๐๐๐
รายได้สูงกว่าค่าใช้จ่ายสะสม		๓๙๒,๓๓๙,๘๓๖
รวมส่วนของทุน		๓๙๒,๕๓๙,๘๓๖
รวมหนี้สินและส่วนของทุน		๓๙๙,๘๘๓,๐๖๙

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

	บาท
รายได้	
รายได้จากเงินบริจาค	๒๑๒,๕๘๐
ดอกเบี้ยรับ	๒๕๕,๙๔๒
รวมรายได้	๔๖๘,๕๒๒
ค่าใช้จ่าย	
ค่าใช้จ่ายบุคลากร	๖,๒๕๘,๒๔๓
ค่าตอบแทนบุคคลภายนอก	๑๘,๓๓๐,๖๑๕
ค่าธรรมเนียมวิชาชีพ	๑๒๐,๐๐๐
ค่าใช้จ่ายการเดินทาง	๕,๕๕๓,๙๖๓
ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	๒๔,๓๖๔,๓๔๓
ค่าเช่าอาคารและอุปกรณ์	๑,๙๑๙,๕๓๙
ค่าซ่อมแซมและบำรุงรักษาอุปกรณ์/ค่าติดตั้งระบบโทรศัพท์	๙๒,๘๐๒
ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์	๑,๔๓๓,๓๙๔
ค่าตัดจำหน่ายสินทรัพย์ไม่มีตัวตน	๔,๒๕๙
ค่าสาธารณูปโภค	๕๘๐,๑๒๑
ค่ารับรอง	๒,๐๔๖,๔๘๙
ค่าประกันภัย	๑๓,๒๕๖
ค่าประชาสัมพันธ์และจัดนิทรรศการ	๘,๕๖๔,๖๘๖
ค่าบริหารโครงการการพัฒนาในพื้นที่จังหวัดน่าน	๑๒,๐๙๐,๘๖๑
เงินอุดหนุน	๑๒,๒๖๙,๙๕๓
ค่าขนส่ง	๑,๐๙๙,๖๖๐
ค่าใช้จ่ายอื่นๆ	๑,๘๙๘,๓๙๒
รวมค่าใช้จ่าย	๙๖,๖๓๘,๑๓๒
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับงวด	(๙๖,๑๖๙,๘๑๐)

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

งบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

หมายเหตุ	รายได้สูง(ต่ำ)กว่า ทุนจดทะเบียน ค่าใช้จ่ายสะสม		รวม
	บาท	บาท	บาท
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓	-	-	-
ทุนจดทะเบียน	๒๐๐,๐๐๐	-	๒๐๐,๐๐๐
ทุนรับโอนจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุม และนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	๑๐	- ๔๘๘,๕๐๙,๖๔๖	๔๘๘,๕๐๙,๖๔๖
รายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายสุทธิสำหรับงวด		- (๙๖,๑๖๙,๘๑๐)	(๙๖,๑๖๙,๘๑๐)
ยอดคงเหลือ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓	๒๐๐,๐๐๐	๓๙๒,๓๓๙,๘๓๖	๓๙๒,๕๓๙,๘๓๖

หมายเหตุประกอบงบการเงินเป็นส่วนหนึ่งของงบการเงินนี้

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๑ ข้อมูลทั่วไป

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ (“มูลนิธิ”) ได้จดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ต่อนายทะเบียนมูลนิธิกรุงเทพมหานคร เลขทะเบียนลำดับที่ กท ๑๙๑๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยมีที่อยู่ที่ได้จดทะเบียนดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี ทำเนียบรัฐบาล เลขที่ ๑ ถนนนครปฐม แขวงจตุจักร เขตดุสิต กรุงเทพฯ ๑๐๓๐๐

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้

- ๑) ให้จัดตั้งและสนับสนุนการดำเนินงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งเป็นหน่วยปฏิบัติของมูลนิธิ ให้ดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ สอดคล้องกับเจตนารมณ์แห่งการจัดตั้ง
- ๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้
 - ก) สนับสนุนส่งเสริมและให้ความช่วยเหลือในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาแก่องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ ในการดำเนินงานที่สอดคล้องกับมิติการพัฒนาตามแนวพระราชดำริ เพื่อให้ประชาชนมีวิถีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น รวมถึงส่งผลต่อการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
 - ข) สนับสนุนการจัดการความรู้ตามแนวพระราชดำริโดยประสานความร่วมมือกับศูนย์ศึกษาการพัฒนา โครงการส่วนพระองค์ โครงการตามพระราชประสงค์ โครงการหลวง โครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้เกิดคลังความรู้ การยกระดับความรู้ การต่อยอดชุมชนความรู้ใหม่ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาในและนอกระบบ ตลอดจนการขยายผลเชื่อมโยงสู่การนำไปปฏิบัติอย่างกว้างขวาง

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๑ ข้อมูลทั่วไป (ต่อ)

มูลนิธิเป็นองค์การหรือสถานสาธารณกุศล โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน ดังนี้ (ต่อ)

๒) ให้สถาบัน โดยมีมูลนิธิ สนับสนุนให้ทุนดำเนินงาน มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ (ต่อ)

ค) ส่งเสริมให้เกิดการบูรณาการ ภารกิจและกิจกรรมของสถาบัน กับแผนชุมชน แผนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แผนพัฒนาจังหวัด แผนหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง และนโยบายรัฐบาล

ง) สนับสนุน ส่งเสริม แนะนำ และช่วยเหลือ องค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อให้สนับสนุนแนวพระราชดำริไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์และเป็นแนวทางหลักในการพัฒนาทุกระดับของประเทศ

จ) สร้างการรับรู้ ความเข้าใจ และความร่วมมือดำเนินการตามแนวพระราชดำริอย่างต่อเนื่อง

๓) เพื่อสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษา และทัศนศึกษาที่เกี่ยวกับการนำแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้และขยายผลสู่ชุมชน

๔) เพื่อส่งเสริมการประสานการดำเนินงานร่วมกับองค์กรชุมชน ประชาสังคม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรภาครัฐ องค์กรทางสังคม สถาบันวิชาการ ภาคธุรกิจ เพื่อกิจกรรมพัฒนาและกิจกรรมสาธารณประโยชน์

๕) ไม่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการเมืองแต่ประการใด

งบการเงินนี้ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการมูลนิธิเมื่อวันที่ ๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๕๔

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒ นโยบายการบัญชี

นโยบายการบัญชีที่สำคัญซึ่งใช้ในการจัดทำงบการเงินมีดังต่อไปนี้

๒.๑ เกณฑ์การจัดทำงบการเงิน

งบการเงินได้จัดทำขึ้นตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปภายใต้พระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งหมายถึงมาตรฐานการบัญชีที่ออกภายใต้พระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ ทั้งนี้ ยกเว้น มาตรฐานการบัญชีบางฉบับที่ไม่บังคับใช้กับบริษัทที่ไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัด

มูลนิธิยังไม่ได้ปฏิบัติตามมาตรฐานการบัญชีฉบับที่ ๗ เรื่องงบกระแสเงินสด ฉบับที่ ๒๔ เรื่อง การเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลหรือกิจการที่เกี่ยวข้องกัน และฉบับที่ ๓๒ เรื่องการแสดงรายการ สำหรับเครื่องมือทางการเงิน และฉบับที่ ๓๖ เรื่องการด้อยค่าของสินทรัพย์ การที่ไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานการบัญชีฉบับเหล่านี้เป็นไปตามประกาศที่มีผลบังคับใช้ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพบัญชี พ.ศ. ๒๕๔๗ เกี่ยวกับการยกเว้นการบังคับใช้มาตรฐานการบัญชีกับธุรกิจที่ไม่ใช่บริษัทมหาชนจำกัด

งบการเงินได้จัดทำขึ้นโดยใช้เกณฑ์ราคาทุนเดิมในการวัดมูลค่าขององค์ประกอบของงบการเงิน

การจัดทำงบการเงินให้สอดคล้องกับหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไปในประเทศไทย กำหนดให้ฝ่าย บริหารประมาณการและกำหนดสมมติฐานที่เกี่ยวข้องอันจะมีผลต่อตัวเลขของสินทรัพย์และหนี้สิน รวมทั้งการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สินที่อาจเกิดขึ้น ณ วันที่ในงบการเงินและ ข้อมูลรายได้และค่าใช้จ่ายในรอบระยะเวลาที่เสนองบการเงินดังกล่าว ตัวเลขที่เกิดขึ้นจริงอาจ แตกต่างจากตัวเลขประมาณการ ถึงแม้ว่าฝ่ายบริหารได้จัดทำตัวเลขประมาณการขึ้นจากความ เข้าใจในเหตุการณ์และสิ่งที่ได้กระทำไปในปัจจุบันอย่างดีที่สุดแล้ว

งบการเงินฉบับภาษาอังกฤษจัดทำขึ้นจากงบการเงินตามกฎหมายที่เป็นภาษาไทย ในกรณีที่มี เนื้อความขัดแย้งกันหรือมีการตีความในสองภาษาแตกต่างกัน ให้ใช้งบการเงินตามกฎหมาย ฉบับภาษาไทยเป็นหลัก

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๒ มาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะ

เมื่อวันที่ ๒๔ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ สภาวิชาชีพบัญชีได้ออกประกาศฉบับที่ ๖๒/๒๕๕๓ เรื่อง คำชี้แจงเกี่ยวกับการจัดทำและนำเสนองบการเงินสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะโดย กำหนดให้กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะจัดทำบัญชีสำหรับรอบระยะเวลาบัญชีที่เริ่มใน หรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ โดยใช้มาตรฐานการบัญชีที่ปฏิบัติอยู่เดิม ทั้งนี้ สภาวิชาชีพ บัญชีอยู่ในขั้นตอนการพิจารณาจัดทำมาตรฐานการบัญชีสำหรับกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อ สาธารณะ และคาดว่าจะสามารถออกประกาศใช้มาตรฐานการบัญชีดังกล่าวได้ภายในต้นปี ๒๕๕๔ อย่างไรก็ตาม กิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะที่มีความประสงค์จะจัดทำบัญชีตามมาตรฐาน การรายงานทางการเงินและมาตรฐานการบัญชีที่สภาวิชาชีพบัญชีประกาศกำหนดโดยอ้างอิง มาตรฐานการรายงานทางการเงินระหว่างประเทศที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่รอบระยะเวลาบัญชี ที่เริ่มในหรือหลังวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๔ ให้สามารถทำได้โดยต้องถือปฏิบัติตามข้อกำหนด ของมาตรฐานการบัญชีและมาตรฐานการรายงานทางการเงินดังกล่าวทุกฉบับ และให้ถือปฏิบัติ อย่างสม่ำเสมอ

มูลนิธิเข้าข่ายเป็นกิจการที่ไม่มีส่วนได้เสียต่อสาธารณะ คณะกรรมการมูลนิธิอยู่ในขั้นตอน พิจารณาการใช้มาตรฐานการบัญชี

๒.๓ เงินสดและเงินฝากธนาคาร

เงินสดและเงินฝากธนาคารหมายรวมถึงเงินสดในมือ และเงินฝากธนาคารทุกประเภท แต่ไม่รวม เงินฝากธนาคารประเภทที่ต้องจ่ายคืนเมื่อสิ้นระยะเวลาที่กำหนด เงินลงทุนระยะสั้นอื่นที่มีสภาพ คล่องสูงซึ่งมีอายุไม่เกินสามเดือนนับจากวันที่ได้มา และเงินเบิกเกินบัญชีซึ่งจะแสดงไว้ใน ส่วนของหนี้สินหมุนเวียนในงบดุล

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๔ เงินสำรองจ่าย

เงินสำรองจ่ายเป็นเงินที่สำรองจ่ายให้แก่พนักงานและหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อใช้สำหรับการดำเนินงานในกิจกรรมต่างๆ ของมูลนิธิ ซึ่งรับรู้เริ่มแรกด้วยมูลค่าตามจำนวนเงินที่จ่ายจริง และจะวัดมูลค่าต่อมาด้วยจำนวนเงินที่เหลือหลังหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจริงในระหว่างงวด

๒.๕ อุปกรณ์

อุปกรณ์แสดงด้วยราคาทุนหักด้วยค่าเสื่อมราคาสะสม

ค่าเสื่อมราคาคำนวณโดยใช้วิธีเส้นตรง เพื่อลดราคาตามบัญชีของสินทรัพย์แต่ละชนิดตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่ประมาณการไว้ของสินทรัพย์ ๓-๑๐ ปี

ในกรณีที่ราคาตามบัญชีสูงกว่ามูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนราคาตามบัญชีจะถูกปรับลดให้เท่ากับมูลค่าที่คาดว่าจะได้รับคืนทันที

การซ่อมแซมและบำรุงรักษาจะรับรู้ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่ายระหว่างงวดบัญชีที่เกิดรายการนั้น ต้นทุนของการปรับปรุงให้ดีขึ้น ที่สำคัญจะบันทึกรวมไว้ในราคาตามบัญชีของสินทรัพย์ หากมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าการปรับปรุงนั้นจะทำให้มูลนิธิได้ประโยชน์กลับคืนมามากกว่าการใช้ประโยชน์โดยไม่มีการปรับปรุง สินทรัพย์ที่ได้มาจากการปรับปรุงหลักจะตัดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการให้ประโยชน์ที่เหลืออยู่ของสินทรัพย์ที่เกี่ยวข้อง

รายการกำไรและขาดทุนจากการจำหน่ายคำนวณโดยเปรียบเทียบจากสิ่งตอบแทนที่ได้รับกับราคาตามบัญชี และจะรวมไว้ในงบแสดงรายได้และค่าใช้จ่าย

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๒ นโยบายการบัญชี (ต่อ)

๒.๖ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน

สินทรัพย์ไม่มีตัวตนของมูลนิธิ ได้แก่ โปรแกรมคอมพิวเตอร์

สิทธิการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยที่ซื้อมามีลักษณะเฉพาะบันทึกเป็นสินทรัพย์โดยคำนวณจากต้นทุนในการได้มาและการดำเนินการให้โปรแกรมคอมพิวเตอร์นั้นสามารถนำมาใช้งานได้ตามประสงค์ โดยจะตัดจำหน่ายตลอดอายุประมาณการให้ประโยชน์ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๓-๕ ปี

ต้นทุนที่ใช้ในการพัฒนาและบำรุงรักษาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้บันทึกเป็นค่าใช้จ่ายเมื่อเกิดขึ้น ต้นทุนโดยตรงในการจัดทำโปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่มูลนิธิเป็นผู้ดูแลและมีลักษณะเฉพาะเจาะจงซึ่งอาจให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจที่มากกว่าต้นทุนเป็นเวลาเกินกว่าหนึ่งปีจึงจะบันทึกเป็นสินทรัพย์ไม่มีตัวตน ต้นทุนโดยตรงรวมถึงต้นทุนพนักงานที่ทำงานในทีมพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ และค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องในจำนวนเงินที่เหมาะสม

๒.๗ ประมาณการหนี้สิน

มูลนิธิจะบันทึกประมาณการหนี้สินซึ่งไม่รวมถึงประมาณการหนี้สินสำหรับผลตอบแทนพนักงาน อันเป็นภาระผูกพันในปัจจุบันตามกฎหมายหรือตามข้อตกลงที่จัดทำไว้ อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากเหตุการณ์ในอดีต ซึ่งการชำระภาระผูกพันนั้นมีความเป็นไปได้ค่อนข้างแน่ว่าจะส่งผลให้มูลนิธิต้องสูญเสียทรัพยากรออกไป และตามประมาณการที่น่าเชื่อถือของจำนวนที่ต้องจ่าย ในกรณีที่มูลนิธิคาดว่าประมาณการหนี้สินเป็นรายจ่ายที่จะได้รับคืน เช่น ภายใต้อสัญญาประกันภัย มูลนิธิจะบันทึกเป็นสินทรัพย์แยกต่างหากเมื่อคาดว่าจะได้รับรายจ่ายนั้นคืนอย่างแน่นอน

๒.๘ การรับรู้รายได้

รายรับจากรัฐบาล รายรับจากเงินบริจาค และรายได้ดอกเบี้ยรับรู้เป็นรายได้ตามเกณฑ์คงค้าง

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๓ ประเมินการทางบัญชีที่สำคัญ ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจ

การประมาณการ ข้อสมมติฐานและการใช้ดุลยพินิจ ได้มีการประเมินทบทวนอย่างต่อเนื่อง และอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์ในอดีตและปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งรวมถึงการคาดการณ์ถึงเหตุการณ์ในอนาคตที่เชื่อว่ามีเหตุผลในสถานการณ์ขณะนั้น มูลนิธิมีการประมาณการทางบัญชี และใช้ข้อสมมติฐานที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ในอนาคต ผลของประมาณการทางบัญชีอาจไม่ตรงกับผลที่เกิดขึ้นจริง

๔ เงินสดและเงินฝากธนาคาร

	บาท
เงินสดในมือ	๙๑,๘๑๒
เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม	๓๐๘,๓๙๙,๐๐๖
	<u>๓๐๘,๔๕๐,๘๑๘</u>

เงินฝากธนาคารประเภทจ่ายคืนเมื่อทวงถาม มีอัตราดอกเบี้ยที่แท้จริงอยู่ที่ร้อยละ ๐.๖๒ ต่อปี

๕ เงินสำรองจ่าย

	บาท
เงินสำรองจ่ายแก่พนักงาน	๙๔,๑๐๐
เงินสำรองจ่าย - สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	๑๒,๘๕๖,๔๓๘
เงินสำรองจ่าย - มูลนิธิแม่ฟ้าหลวง	๙๐,๓๔๑,๓๑๙
	<u>๘๓,๒๙๑,๘๕๗</u>

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๖ ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า

	บาท
ค่าประกันภัยจ่ายล่วงหน้า	๑๕,๑๖๖
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้าอื่น ๆ	๒๓๒,๔๐๒
	๒๔๗,๕๖๘

๗ อุปกรณ์ - สุทธิ

	บาท
ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓	
ราคาทุน	๙,๕๐๑,๔๗๙
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๑,๒๔๗,๓๓๕)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๘,๒๕๔,๑๔๔

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ราคาตามบัญชีต้นงวด - สุทธิ	๘,๒๕๔,๑๔๔
เพิ่มขึ้นระหว่างงวด	๘๐๐,๗๑๓
ค่าเสื่อมราคา	(๑,๔๓๓,๓๗๔)
ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ	๗,๖๒๑,๔๘๓

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ราคาทุน	๑๐,๓๐๒,๑๙๒
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	(๒,๖๘๐,๗๐๙)
ราคาตามบัญชี - สุทธิ	๗,๖๒๑,๔๘๓

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๘ สินทรัพย์ไม่มีตัวตน - สุทธิ

บาท

ณ วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ราคาทุน

-

หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม

-

ราคาตามบัญชี - สุทธิ

-

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓

ถึงวันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ราคาตามบัญชีต้นงวด - สุทธิ

-

เพิ่มขึ้นระหว่างงวด

๑๔๒,๘๐๐

ค่าตัดจำหน่าย

(๔,๒๕๗)

ราคาตามบัญชีปลายงวด - สุทธิ

๑๓๘,๕๔๓

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

ราคาทุน

๑๔๒,๘๐๐

หัก ค่าตัดจำหน่ายสะสม

(๔,๒๕๗)

ราคาตามบัญชี - สุทธิ

๑๓๘,๕๔๓

๙ หักสินหมุนเวียนอื่น

บาท

เจ้าหนี้ค้างชำระ

๔,๔๓๒,๐๕๔

หนี้สินอื่นๆ

๒๒,๕๐๐

๔,๔๕๔,๕๕๔

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๑๐ ทุนรับโอนจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)

ในระยะแรก กิจการของมูลนิธิดำเนินการโดยสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ต่อมาคณะรัฐมนตรีได้มีมติให้จัดตั้งมูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ ซึ่งได้จดทะเบียนจัดตั้งเมื่อวันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ โดยสินทรัพย์และหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินการของมูลนิธิทั้งหมดได้โอนมาจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) ในวันดังกล่าวแล้ว ทั้งนี้สินทรัพย์และหนี้สินที่ระบุได้ดังต่อไปนี้ ได้ปฏิบัติตามหลักการบัญชีที่รับรองทั่วไป

	บาท
สินทรัพย์	
ลูกหนี้เงินรับโอนจากสำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	๓๕๖,๗๑๗,๙๕๕
เงินสำรองจ่ายแก่พนักงาน	๕๗/๑,๒๕๕
ค่าใช้จ่ายจ่ายล่วงหน้า	๑๒๔,๗๖๘,๘๗๕
อุปกรณ์ - สุทธิ	๘,๒๕๕,๑๔๔
เงินมัดจำระยะยาว	๑๒,๘๐๐
รวมสินทรัพย์	๔๙๐,๓๒๕,๐๒๙

หนี้สิน	
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	๑,๗๗๒,๖๕๗
เงินประกันสัญญา	๓๑,๗๕๐
หนี้สินหมุนเวียนอื่น	๑๐,๙๗๖
รวมหนี้สิน	๑,๘๑๕,๓๘๓
สุทธิ	๔๘๘,๕๐๙,๖๔๖

มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับรอบระยะเวลาบัญชีตั้งแต่วันที่ ๒๐ มกราคม พ.ศ. ๒๕๕๓ (วันจดทะเบียนจัดตั้งมูลนิธิ)

ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓

๑๑ การผูกพัน

มูลนิธิได้ทำสัญญาเช่าอาคาร ยานพาหนะและอุปกรณ์ เป็นระยะเวลา ๑-๕ ปี สัญญานี้ถือเป็นสัญญาเช่าดำเนินงานที่ยกเลิกไม่ได้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๓ มูลนิธิมีการผูกพันสำหรับจำนวนค่าเช่าที่จะต้องจ่ายดังนี้

ภายใน ๑ ปี

ระหว่าง ๒ ปี ถึง ๕ ปี

บาท

๒,๙๖๙,๐๘๐

๕,๐๑๒,๔๓๐

๗,๙๘๑,๕๑๐

แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลผลิต
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
๑. ด้านการจัดการความรู้					
๑.๑ การศึกษารวบรวมและจัดทำคลังความรู้	๘ ภาค		❖ โครงการพระราชดำริและศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ❖ ชุมชนท้องถิ่น/ภาควิชาการที่สนใจนำความรู้ตามแนวพระราชดำริไปประยุกต์ใช้	❖ เพื่อเป็นแหล่งรวมองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริครบ ๖ มิติ และมีระบบที่พร้อมต่อการเผยแพร่ ❖ เพื่อให้มีระบบสารสนเทศที่ได้มาตรฐานมาเป็นเครื่องมือในการจัดการความรู้	❖ คลังความรู้ในระบบสารสนเทศที่มีความเหมาะสมกับบริบทพื้นที่หลากหลาย ❖ งานวิจัยที่รวบรวมประสบการณ์การนำแนวพระราชดำริไปปรับใช้ในภูมิสังคมที่แตกต่างหลากหลาย ❖ คู่มือองค์ความรู้รายสาขา
๑.๒ การเชื่อมโยงองค์ความรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้	๘ ภาค ๘ ครั้ง		❖ โครงการพระราชดำริและศูนย์ศึกษาการพัฒนาฯ ❖ ชุมชนรอบศูนย์ศึกษาการพัฒนา/โครงการพระราชดำริ	❖ เพื่อเผยแพร่แนวพระราชดำริสู่การปรับใช้ของกลุ่มเป้าหมายระดับต่าง ๆ ได้แก่ ชุมชน อปท. สถาบันการศึกษา หน่วย	❖ เกิดการสรุปบทเรียนเพื่อนำไปปรับปรุงพัฒนาการทำงานและการดำรงชีวิต ❖ หลักสูตรความร่วมมือระหว่าง

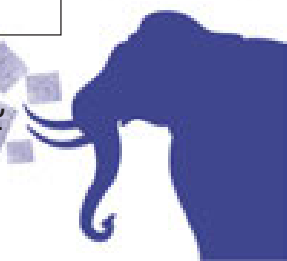
แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลลัพธ์
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
รวมงบประมาณด้านการจัดการความรู้		๕๐,๐๐๐,๐๐๐	❖ ชุมชนท้องถิ่นทุกภูมิภาค ❖ สถาบันการศึกษา ❖ หน่วยงานรัฐ/เอกชน	งานภาครัฐและเอกชน ❖ เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และองค์ความรู้จากหลากหลายภูมิสังคม	ผู้นำภาครัฐภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น

๒. ด้านส่งเสริมการพัฒนา

๒.๑ โครงการส่งเสริมการบูรณาการระดับพื้นที่

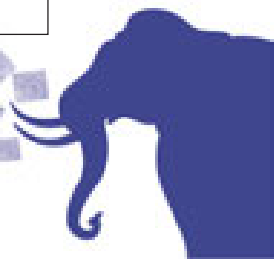
๒.๑.๑ พื้นที่ต้นแบบจังหวัดน่าน	๑ พื้นที่		❖ ชุมชนท้องถิ่น/ท้องที่ ❖ จังหวัด ❖ ภาคในพื้นที่ ❖ เจ้าหน้าที่อาสาสมัครปิดทองหลังพระ จ.น่าน ❖ ภาคเครือข่ายในพื้นที่	❖ สร้างพื้นที่ต้นแบบการบูรณาการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน ❖ เพื่อมีระบบสนับสนุนการทำงานของพื้นที่ต้นแบบ	❖ เกิดพื้นที่ปลูกป่าเศรษฐกิจและป่าใช้สอยจำนวน ๑๖,๐๐๐ ไร่ ที่เหลือจากการทำไร่หมุนเวียน ❖ เกิดการสนับสนุนการทำงานของพื้นที่ต้นแบบที่มีประสิทธิภาพ
--------------------------------	-----------	--	---	---	--

แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลผลิต
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
๒.๑.๒ พื้นที่ขยายผล (จังหวัดบุรีรัมย์ สกลนคร และอุดรธานี)	๓ พื้นที่		❖ ชุมชน ❖ ท้องถิ่น/ท้องถิ่น ❖ หน่วยงานภารกิจในจังหวัด ❖ ภาคีในพื้นที่	❖ มีข้อมูลที่มีคุณภาพ สามารถวิเคราะห์และนำมาปรับใช้ในการดำเนินงาน ❖ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายเกิดความเข้าใจและร่วมมือดำเนินงาน ❖ เพื่อมีกลไกขับเคลื่อนการพัฒนา ❖ เพื่อแก้ปัญหาเดือดร้อนและพัฒนาพื้นที่อย่างยั่งยืน	❖ เกิดระบบฐานข้อมูลที่เพียงพอต่อการวิเคราะห์และตัดสินใจของผู้บริหาร ❖ กลุ่มเป้าหมายเกิดการรับรู้มีความเข้าใจและมีทัศนคติที่ถูกต้องในการร่วมมือโครงการ ❖ การเพิ่มพื้นที่ทำกินของชาวบ้าน ❖ การบริหารจัดการแหล่งน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ ❖ เกิดความร่วมมือในการเผยแพร่องค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริเพื่อพัฒนาประเทศ ร่วมกันระหว่างสถาบันฯ และภาคีเครือข่าย
๒.๒ โครงการขยายผล					
๒.๒.๑ การศึกษาดูงาน และทำฐานข้อมูลพื้นที่ขยายผล	๕๐ พื้นที่ x ๒ ครั้ง		❖ ภาครัฐกิจ ❖ สื่อมวลชน ❖ ภาคีองค์กรชุมชน	❖ เพื่อมีข้อมูลที่มีคุณภาพสามารถวิเคราะห์	❖ เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การนำแนวพระราช

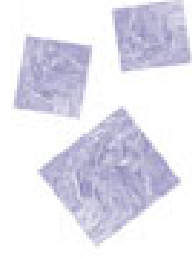

แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลลัพธ์
	จำนวน หน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
๒.๒.๒ จัดทำแผนทำงานร่วมกับ ภาคีสืบสานแนว พระราชดำริ	๕๐ พื้นที่		❖ อบท. ❖ วิชาการ/ภาค รัฐ	และนำมาปรับ ใช้ในการดำเนิน งาน	ดำริไปปรับใช้ ในภูมิสังคมที่ แตกต่าง
๒.๒.๓ การสนับสนุนกิจกรรมการ พัฒนา ได้แก่ การจัดการ ที่ดิน การจัดการน้ำ ป่า เกษตร สิ่งแวดล้อม พลังงานทดแทน ร่วมกับ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแบบ Partnership	๑๕ พื้นที่		❖ อบท.ที่เข้าร่วม การพัฒนา ตามพระราช ดำริ ❖ ชุมชนในพื้นที่	❖ เพื่อสร้างเครือ ข่ายการสืบสาน แนวพระราช ดำริในประเด็น ต่าง ๆ ครอบคลุม ๖ มิติ ❖ ส่งเสริมการ นำแนวพระราช ดำริไปใช้อย่าง เป็นรูปธรรม	❖ เกิดต้นแบบ โครงการ ขยายผล ๑๕ โครงการ
๒.๒.๔ การติดตามประเมินผล				❖ เพื่อสร้างระบบ การติดตาม	❖ มีระบบการติด ตามประเมินผล
๒.๒.๕ การนำศึกษาดูงานโครงการ สืบสานแนวพระราชดำริ	๓๐ ครั้ง		❖ สถาบันการ ศึกษา ❖ สื่อมวลชน ❖ ผู้ทรงคุณวุฒิ ❖ ภาคีการพัฒนา	❖ เพื่อต้องการให้ มีความรู้ความ เข้าใจ	❖ มีการนำไป ขยายผลต่อ
รวมงบประมาณ ด้านส่งเสริมการพัฒนา		๑๔๓,๐๐๐,๐๐๐			

แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลผลิต
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
๓. ด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์					
๓.๑ งานเผยแพร่การดำเนินงานสถาบันฯ (เผยแพร่)	๑๒ ครั้ง		❖ กรม.สำนักงบประมาณ ❖ หน่วยงานภาครัฐ เอกชน สื่อมวลชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคีเครือข่าย สถาบันการศึกษา ประชาชนทั่วไป	❖ เพื่อให้เกิดการรับรู้ความเข้าใจ การดำเนินงานของมูลนิธิและสถาบันฯ ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตามแนวพระราชดำริ	❖ กลุ่มเป้าหมายได้รับทราบผลการดำเนินงาน มูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และเพื่อให้แนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ
๓.๒ งานผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ (งานผลิต)	๕ ครั้ง ๔ โครงการ		❖ ภาคีเครือข่าย กรม. สำนักงบประมาณ ปลัดกระทรวง สื่อมวลชน เป็นต้น	❖ เพื่อเป็นเครื่องมือในการเผยแพร่ข่าวสารและกิจกรรมของมูลนิธิและสถาบัน	❖ เป็นเครื่องมือในการประชาสัมพันธ์ไปยังกลุ่มเป้าหมาย
๓.๓ สื่อมวลชนสัมพันธ์	๖ ครั้ง		❖ สมาคมผู้สื่อข่าวส่วนกลางและส่วนภูมิภาค สมาคมเคเบิลทีวี วิทยุชุมชน สื่อมวลชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันการศึกษา ภาคีเครือข่าย ประชาชนทั่วไป	❖ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนให้สื่อมวลชนมีความเข้าใจการดำเนินงานตามแนวพระราชดำริของมูลนิธิและสถาบันฯ	❖ สื่อมวลชนเป็นสื่อกลางเผยแพร่แนวทางการแก้ไขปัญหา และพัฒนาตามแนวพระราชดำริและเพื่อให้แนวทางการพระราชดำริกระจายลงสู่ทุกชุมชนทั่วประเทศ

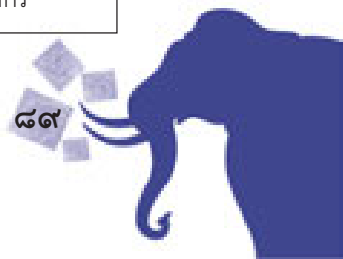
แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลผลิต
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
๓.๔ ภาควิชาสัมพันธ์	๙ ครั้ง ๘ แห่ง		❖ ชุมชน นักเรียน นักศึกษา หน่วยงานภาครัฐ เอกชน ภาควิชาเครือข่าย ประชาชน ทั่วไป ❖ พื้นที่ขยายผล ปิดทองหลังพระฯ ตามที่ คณะกรรมการ สถาบันฯ มีมติ เห็นชอบ	❖ เพื่อสร้างกระบวนการบูรณาการร่วมกันระหว่างมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ และโครงการพระราชดำริต่างๆ และเพื่อสืบสานแนวพระราชดำริในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาพื้นที่ลงสู่ชุมชนและกลุ่มเป้าหมาย ❖ เพื่อประชาสัมพันธ์การดำเนินงานตามแนวพระราชดำริที่ประสบผลสำเร็จในพื้นที่ขยายผล	❖ แนวพระราชดำริเป็นแนวทางหลักในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาประเทศ ❖ ผลสำเร็จที่ดำเนินการตามแนวพระราชดำริเป็นที่รู้จักและเป็นพื้นที่ศึกษาดูงานของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆ
๓.๕ งานประเมินผลความรู้และพึงพอใจ	๒ โครงการ		❖ กรรมการมูลนิธิ/สถาบันฯ/หน่วยงานที่เกี่ยวข้องชุมชน และองค์กรปกครองส่วน	❖ ประเมินผลการรับรู้และพึงพอใจจากกลุ่มเป้าหมายเพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงาน	❖ มูลนิธิฯ มีการปรับปรุงการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพสูงขึ้นและใช้เป็นแนวทาง

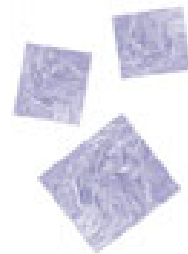
แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลพลได้
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
รวมงบประมาณ ด้านสื่อสารสาธารณะและภาคีสัมพันธ์		๗๐,๐๐๐,๐๐๐	ท้องถิ่นในพื้นที่/ โครงการดำเนิน งานเปิดทองหลัง พระ สื่อมวลชน และ สมาคม บริษัท ทะเบียน (CSR Club)	มูลนิธิปิดทอง หลังพระ	การดำเนินงาน เพื่อเสนอคณะ กรรมการ มูลนิธิต่อไป

๔. ด้านบริหารสำนักงาน

๔.๑ บุคลากรและการพัฒนา			❖ เจ้าหน้าที่ กรรมการ ที่ปรึกษา	❖ เพื่อเพิ่มศักยภาพบุคลากร ให้สอดคล้อง กับการพัฒนา องค์กร	❖ บุคลากรมีขวัญ กำลังใจ และ ระเบียบวินัย ในการปฏิบัติงาน
๔.๒ ค่าใช้จ่ายสำนักงาน			❖ เจ้าหน้าที่กรรมการ ที่ปรึกษา ผู้ใช้บริการ สำนักงาน	❖ เพื่อให้เกิด บรรยากาศการทำงานที่มี ประสิทธิภาพ เพื่อความคล่อง ตัว รวดเร็วใน การปฏิบัติงาน	❖ องค์กรมีระบบ และวัสดุ อุปกรณ์ที่พร้อม และพอเพียง ต่อการใช้งาน
๔.๓ แผนงานการเพิ่มบุคลากร และการพัฒนาบุคลากร			❖ พนักงาน	❖ เพื่อเพิ่มศักยภาพ ในการทำงานโครงการ ให้ต่อเนื่อง	❖ บุคลากรมีความ รู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ สอดคล้องกับแนว ปฏิบัติของ องค์กร

แผนงาน	ค่าใช้จ่าย		กลุ่มเป้าหมาย	เป้าประสงค์	ผลลัพธ์
	จำนวนหน่วย	รวมงบประมาณ(บาท)			
สำนักผู้อำนวยการ					
- การจัดทำแผนยุทธศาสตร์ระยะสั้นและระยะปานกลาง	๑		❖ ชุมชน/ภาครัฐ/ภาคเอกชน/สื่อมวลชน/สถาบันอุดมศึกษา	❖ เพื่อให้การทำงานของสถาบันฯไปในทิศทางเดียวกันและสอดคล้องกัน	❖ มีแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการ
- การจัดทำโปรแกรมการติดตามงานและการประเมินผล	๑		❖ พนักงาน	❖ เพื่อให้มีระบบการติดตามการทำงานและประเมินผล	❖ มีระบบการติดตามและประเมินผล
- การพัฒนาระบบสารสนเทศในสำนักงาน	๑		❖ พนักงานและกรรมการ	❖ เพื่อให้การสื่อสารข้อมูลและการใช้ข้อมูลร่วมกันได้อย่างถูกต้อง	❖ มีระบบสารสนเทศภายในและระบบการเก็บข้อมูลเอกสารส่วนกลาง
รวมงบประมาณด้านบริหารสำนักงาน		๓๓๗,๐๐๐,๐๐๐			

ภาพพจน์

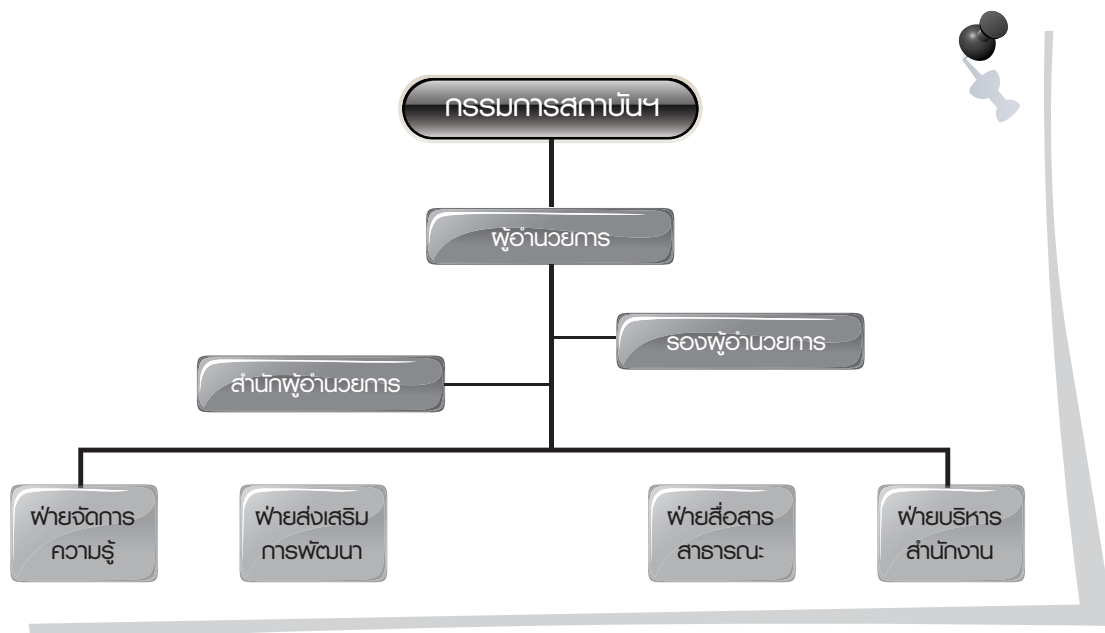
๑. โครงสร้างของสถาบัน

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๓ เห็นควรให้แบ่งกลุ่มภารกิจการทำงานของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ออกเป็นดังนี้

- ❖ ภารกิจหลัก คือ กลุ่มภารกิจจัดการความรู้ กับ กลุ่มภารกิจส่งเสริมการพัฒนา
- ❖ ภารกิจสนับสนุน คือ กลุ่มภารกิจสื่อสารสาธารณะ กับ งานบริหารสำนักงาน
- ❖ สำนักผู้อำนวยการ ดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์คู่ขนานไปกับคณะกรรมการและหรืออนุกรรมการ
- ❖ สำหรับกลุ่มภารกิจภาคีเครือข่ายนั้น ด้วยเหตุที่เป็นงานสำคัญ จึงเห็นควรให้กระจายอยู่ในทุกกลุ่มภารกิจ

ในการประชุมคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ เห็นชอบโครงสร้างสถาบันฯ ซึ่งประกอบด้วย คณะกรรมการสถาบันฯ คณะที่ปรึกษาด้านองค์ความรู้ ผู้อำนวยการสถาบันฯ รองผู้อำนวยการสถาบันฯ ๑ ตำแหน่ง สำนักผู้อำนวยการ และกลุ่มภารกิจ ๒ กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มภารกิจที่ประกอบด้วยฝ่ายจัดการความรู้และฝ่ายส่งเสริมการพัฒนา และกลุ่มภารกิจที่ ๒ ที่ประกอบด้วยฝ่ายสื่อสารสาธารณะ และฝ่ายบริหารสำนักงาน

โครงสร้างสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ: สืบสานแนวพระราชดำริ
มติคณะกรรมการมูลนิธิปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๕๓

๒. รายชื่อคณะกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR)

ในการประชุมคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๓ วันที่ ๑๙ กรกฎาคม ๒๕๕๓ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะอนุกรรมการธุรกิจเพื่อสังคม (CSR) ดังมีรายนามต่อไปนี้

๑. นายจิรายุ	อิศรางกูร ณ อยุธยา	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายการันต์	ศุภกิจวิเลขการ	รองประธานอนุกรรมการ
๓. นายวิโรไท	สันติประภพ	อนุกรรมการ
๔. นายพยุงค์ศักดิ์	ชาติสุทธิผล	อนุกรรมการ
๕. นายธวัชชัย	ยงกิตติกุล	อนุกรรมการ
๖. นายดุสิต	นนทะนาคร	อนุกรรมการ
๗. นายวัฒนา	โสภานนท์อมตะ	อนุกรรมการ
๘. นายพีระพงษ์	กลั่นละออ	อนุกรรมการ
๙. นายสุขสรรค์	กันตะบุตร	อนุกรรมการ
๑๐. นายนิคม	พิศลยบุตร	อนุกรรมการ
๑๑. นางปัทมา	เพชรเรียง	เลขานุการอนุกรรมการ
๑๒. นางพิมพ์ใจ	ยุทธบรรดล	ผู้ช่วยเลขานุการอนุกรรมการ

โดยมีอำนาจหน้าที่

๑. กำหนดนโยบายและวางกรอบการดำเนินงานด้านกิจกรรมเพื่อสังคมของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
๒. กำหนดนโยบายในการทำงานและประสานไปยังเครือข่าย ตลอดจนการขยายผลการดำเนินงานในด้านกิจกรรมเพื่อสังคม ของสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
๓. พิจารณานำเสนองบประมาณสำหรับโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ด้านกิจกรรมเพื่อสังคม (CSR) ต่อคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
๔. ปฏิบัติภารกิจอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนา กิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ มอบหมาย

๓. รายชื่อคณะอนุกรรมการกลั่นกรองโครงการและพื้นที่ขยายผล ปิดทองหลังพระ

ในการประชุมคณะกรรมการสถาบันส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมปิดทอง หลังพระฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๓ วันที่ ๘ กันยายน ๒๕๕๓ เห็นชอบให้แต่งตั้งคณะ อนุกรรมการกลั่นกรองโครงการและพื้นที่ขยายผลปิดทองหลังพระ ดังมีรายนาม ดังต่อไปนี้

๑. ผู้อำนวยการสถาบันส่งเสริมและ พัฒนากิจกรรมปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายลลิต ฅนอมสิงห์	อนุกรรมการ
๓. นายวิกรม คัยนันท์	อนุกรรมการ
๔. นายสมบูรณ์ วงศ์กาด	อนุกรรมการ
๕. นางสาวศีตกร ตันกำแหง	อนุกรรมการ
๖. นายวิชล มั่นสอเอื้อสิริ	อนุกรรมการ
๗. นายพีระพงษ์ กลิ่นละออ	อนุกรรมการ
๘. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหาร ส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๙. ผู้แทนสมาคมองค์การบริหาร ส่วนตำบลแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๐. ผู้แทนสมาคมสันนิบาตเทศบาล แห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ

คณะที่ปรึกษา

๑. พันเอกวิจักขณ์ สิริบรรสพ
๒. นายสำรวย ผัดผล
๓. นายสุฤษี สุฤทธิ
๔. นายเดชา สงค์ประเสริฐ

บทบาทหน้าที่ เพื่อให้คำปรึกษาแก่คณะทำงาน เข้าร่วมการประชุมตามวาระที่คณะทำงานเชิญประชุม

คณะทำงาน

๑. นายแพทย์บุญยงค์	วงศ์รักมิตร	ประธานคณะทำงาน
๒. นายธนกร	รัชตานนท์	รองประธานคณะทำงาน
๓. นายนิคม	ดีพอ	คณะทำงาน
๔. นางสาวเยาวลักษณ์	อนุรักษ์	คณะทำงาน
๕. นายวุฒิชัย	โลหะโชติ	คณะทำงาน
๖. นายสถาพร	สมศักดิ์	คณะทำงาน
๗. นางสุภาพ	สิริบรรสพ	คณะทำงานและเลขานุการ
๘. นายแขน	อะทะไชย	คณะทำงานและผู้ช่วย
เลขานุการ

บทบาทหน้าที่

๑. สนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ในการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนท้องถิ่นในพื้นที่นาร่องจังหวัดน่าน โดยนำองค์ความรู้ตามแนวพระราชดำริไปปรับใช้อย่างสอดคล้องเหมาะสมกับภูมิสังคม และภูมิปัญญาชุมชนท้องถิ่น

๒. สนับสนุนการดำเนินโครงการฯ ในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในจังหวัดน่าน

๓. ประสานความร่วมมือโครงการพระราชดำริ หน่วยราชการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาสังคม ภาควิชาการ และชุมชน เพื่อสนับสนุนให้งานโครงการบรรลุผลตามวัตถุประสงค์

๔. ดำเนินการอื่น ๆ ที่คณะกรรมการมอบหมาย

